

รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ (สงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา นราธิวาส ประจำปี พ.ศ.2561)

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำนำ

สถานการณ์ทางสังคมมีความเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดนิ่งตามปัจจัยแวดล้อมที่แปรเปลี่ยนไป ทั้งปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง สิ่งแวดล้อม นวัตกรรมและเทคโนโลยีต่างๆ ที่สร้างความทันสมัยให้เกิดขึ้นในสังคม รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกที่ส่งผลต่อสังคมไทย ความเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมย่อมส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ ความเจริญก้าวหน้ามาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น แต่ในทางกลับกันก็อาจนำไปสู่ปัญหาทางสังคมหรือการเกิดช่องว่างทางสังคมสำหรับคนที่เข้าไม่ถึงความเจริญดังกล่าว ปัญหาทางสังคมต่างๆ ที่เกิดขึ้นมีความแตกต่างกันไปตามลักษณะของประชากรแต่ละช่วงวัย และมีความแตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่ การศึกษาข้อมูลเพื่อจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมจะทำให้มีความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพปัญหา ระดับความรุนแรงของปัญหา และความจำเป็นในการเร่งดำเนินการแก้ไขปัญหามีความสำคัญตามลำดับ ข้อมูลจากรายงานฯ จะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดยุทธศาสตร์/แผนงาน/แนวทางในการดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหา และผู้ที่สนใจ/ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์/ใช้เป็นข้อมูลประกอบในการอ้างอิง ต่อไป

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีภารกิจสำคัญในการสนับสนุนข้อมูล/องค์ความรู้ทางวิชาการในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ และการจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมเป็นการวิเคราะห์ถึงสถานการณ์ที่กำลังเป็นปัญหาสำคัญและส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมโดยรวมในพื้นที่ ดังนั้น สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 จึงหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจไม่มากนักน้อย และหากมีข้อผิดพลาดประการใดก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

กลุ่มนโยบายและยุทธศาสตร์

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12

สิงหาคม 2561

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	๗
สารบัญตาราง	ง
สารบัญแผนภูมิ/ภาพสรุปอินโฟกราฟิก	ญ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ	1
1.2 การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่างๆ ที่สำคัญ	2
1.3 กรอบ/กระบวนการจัดเก็บข้อมูล	2
1.4 ผลสรุปที่สำคัญๆ ที่เป็น highlight	3
1.5 แนวทางในการดำเนินการต่อไปในอนาคต	4
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	
2.1 ข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่ การปกครอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	5
2.2 ข้อมูลด้านประชากร	6
2.3 ลักษณะทางสังคม	7
2.4 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด และประชากร	8
2.5 ข้อมูลด้านแรงงาน การศึกษา สาธารณสุข	12
2.6 ข้อมูลเชิงสถิติที่สำคัญในพื้นที่	16
2.7 การวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) ของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	17
บทที่ 3 สถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	
3.1 สถานการณ์ทางสังคมเชิงกลุ่มเป้าหมาย	
3.1.1 จำนวนประชากร	20
3.1.2 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างจำนวนผู้ที่จดทะเบียนเพื่อขอรับสวัสดิการแห่งรัฐ กับข้อมูลที่จัดเก็บจาก Social Map	21
3.1.3 ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่จัดเก็บจาก Social Map จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย	22
3.2 สถานการณ์ทางสังคมเชิงประเด็น	42

บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปสถานการณ์ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด	48
4.2 ข้อเสนอแนะในการป้องกันแก้ไขปัญหา	50
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	54

สารบัญตาราง

หน้า

บทที่ 2 บริบทของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

<u>ตารางที่ 2.1</u>	ตารางแสดงข้อมูลการปกครองส่วนภูมิภาค/การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ 5 จชต.	6
<u>ตารางที่ 2.2</u>	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเพศ ในพื้นที่ 5 จชต.	6
<u>ตารางที่ 2.3</u>	แสดงโครงสร้างอายุของประชากรระหว่างปี พ.ศ.2556 – พ.ศ.2559	7
<u>ตารางที่ 2.4</u>	แสดงรายได้ต่อครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ 5 จชต.	8
	ระหว่างปี พ.ศ.2550 – พ.ศ.2558	
<u>ตารางที่ 2.5</u>	แสดงหนี้สินเฉลี่ยต่อครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ 5 จชต.	9
	ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ.2558	
<u>ตารางที่ 2.6</u>	แสดงเส้นความยากจนในพื้นที่ 5 จชต. ระหว่างปี พ.ศ.2554 – พ.ศ. 2559	10
<u>ตารางที่ 2.7</u>	แสดงข้อมูลสัดส่วนคนจนในพื้นที่ 5 จชต. ระหว่างปี พ.ศ.2554 – พ.ศ. 2559	10
<u>ตารางที่ 2.8</u>	แสดงจำนวนคนจนในพื้นที่ 5 จชต. ระหว่างปี พ.ศ.2554 – พ.ศ.2559	11
<u>ตารางที่ 2.9</u>	สัดส่วนประชากรวัยแรงงานในพื้นที่ 5 จชต. ระหว่างปี พ.ศ. 2556 – พ.ศ.2559	12
<u>ตารางที่ 2.10</u>	แสดงอัตราการว่างงานของประชาชนในพื้นที่ 5 จชต.	12
	ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ.2559	
<u>ตารางที่ 2.11</u>	แสดงจำนวนสถานศึกษา นักเรียน/นักศึกษา ครู/อาจารย์	13
<u>ตารางที่ 2.12</u>	แสดงจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 – 59 ปี	14
<u>ตารางที่ 2.13</u>	แสดงอัตราการเกิด และอัตราการตาย ต่อประชากร 1,000 คน	15
	พ.ศ.2557 - พ.ศ.2559	
<u>ตารางที่ 2.14</u>	แสดงอัตราการเจ็บป่วยด้วย 5 โรคสำคัญ ในพื้นที่ 5 จชต.	17

บทที่ 3 สถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

<u>ตารางที่ 3.1</u>	แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามช่วงอายุ และเพศ รายจังหวัด	20
<u>ตารางที่ 3.2</u>	แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของเด็กในพื้นที่ 5 จชต.	22
<u>ตารางที่ 3.3</u>	แสดงข้อมูลความต้องการของเด็กในพื้นที่ 5 จชต.	23
<u>ตารางที่ 3.4</u>	แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ.2560 ของเด็กในพื้นที่ 5 จชต.	24
<u>ตารางที่ 3.5</u>	แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่เด็กเคยได้รับ ในปี พ.ศ.2560	24
<u>ตารางที่ 3.6</u>	แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของเยาวชนในพื้นที่ 5 จชต.	25
<u>ตารางที่ 3.7</u>	แสดงข้อมูลความต้องการของเยาวชนในพื้นที่ 5 จชต.	27
<u>ตารางที่ 3.8</u>	แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ.2560 ของเยาวชนในพื้นที่ 5 จชต.	27

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
<u>ตารางที่ 3.9</u> แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่เยาวชนเคยได้รับ ในปี พ.ศ.2560	27
<u>ตารางที่ 3.10</u> แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของวัยแรงงานในพื้นที่ 5 จชต.	28
<u>ตารางที่ 3.11</u> แสดงข้อมูลความต้องการของวัยแรงงานในพื้นที่ 5 จชต.	30
<u>ตารางที่ 3.12</u> แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ.2560 ของวัยแรงงานในพื้นที่ 5 จชต.	30
<u>ตารางที่ 3.13</u> แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่วัยแรงงานเคยได้รับ ในปี พ.ศ.2560	31
<u>ตารางที่ 3.14</u> แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของผู้สูงอายุในพื้นที่ 5 จชต.	31
<u>ตารางที่ 3.15</u> แสดงข้อมูลความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่ 5 จชต.	33
<u>ตารางที่ 3.16</u> แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ.2560 ของผู้สูงอายุในพื้นที่ 5 จชต.	34
<u>ตารางที่ 3.17</u> แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่ผู้สูงอายุเคยได้รับ ในปี พ.ศ.2560	34
<u>ตารางที่ 3.18</u> แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ในพื้นที่ 5 จชต.	35
<u>ตารางที่ 3.19</u> แสดงข้อมูลความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ในพื้นที่ 5 จชต.	36
<u>ตารางที่ 3.20</u> แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ.2560 ของกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ในพื้นที่ 5 จชต.	37
<u>ตารางที่ 3.21</u> แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่กลุ่มเป้าหมายอื่นๆ เคยได้รับ ในปี พ.ศ.2560	37
<u>ตารางที่ 3.22</u> แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของทุกกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ 5 จชต.	38
<u>ตารางที่ 3.23</u> แสดงข้อมูลความต้องการของทุกกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ 5 จชต.	39
<u>ตารางที่ 3.24</u> แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ.2560 ของทุกกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ 5 จชต.	40
<u>ตารางที่ 3.25</u> แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่ทุกกลุ่มเป้าหมายเคยได้รับ ในปี พ.ศ.2560	40
<u>ตารางที่ 3.26</u> แสดงข้อมูลจำนวนคนพิการจำแนกตามประเภท และกลุ่มเป้าหมาย	41

สารบัญแผนภูมิ/กราฟ

หน้า

บทที่ 3 สถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

<u>กราฟที่ 3.1</u>	ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างจำนวนของผู้ที่จดทะเบียนเพื่อขอรับสวัสดิการแห่งรัฐ กับข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่จัดเก็บจาก Social Map	21
<u>กราฟที่ 3.2</u>	ข้อมูลสัดส่วนคนจนในพื้นที่ 5 จชต.ระหว่างปี 2554 - 2559 เปรียบเทียบกับ ภาพรวมในระดับประเทศ	43
<u>กราฟที่ 3.3</u>	ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างผู้ประสบปัญหาทางสังคมทั้งหมดจากข้อมูล Social Map กับผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย	44
<u>กราฟที่ 3.4</u>	จำนวนและสัดส่วนของเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดียาเสพติดเปรียบเทียบกับ จำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีทั้งหมด ระหว่างปี 2555 - 2557	45
<u>กราฟที่ 3.5</u>	แสดงจำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ที่ได้รับความช่วยเหลือ จากกระทรวง พม. ตั้งแต่ปี พ.ศ.2547 – มีนาคม พ.ศ.2561	46
<u>กราฟที่ 3.6</u>	จำนวนผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่ได้รับความช่วยเหลือจากกระทรวง พม. ตั้งแต่ ปี 2547 - มีนาคม 2561	47

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีบทบาทสำคัญในการแก้ไขปัญหา พัฒนาสังคม และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายทางสังคมที่เป็นกลุ่มเปราะบาง สมควรที่จะได้รับการคุ้มครอง ช่วยเหลือ และพัฒนา เพื่อให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง การพัฒนาสังคมจะต้องดำเนินการควบคู่ไปกับการพัฒนาในด้านอื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง รวมถึงเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อสร้างสังคมคุณภาพที่มีความเจริญก้าวหน้าในทุกมิติ และประชาชนสามารถปรับตัว เรียนรู้ และก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับนโยบายการพัฒนาประเทศไทย 4.0 ซึ่งในการกำหนดยุทธศาสตร์และนโยบายด้านการพัฒนาสังคมจะต้องอยู่บนพื้นฐานของการรับรู้ข้อมูล/สถานการณ์ทางด้านสังคมในปัจจุบัน ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ระดับความรุนแรงของปัญหาและความเสียหายที่เกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อกำหนดแนวทางแก้ไขตามลำดับความจำเป็นเร่งด่วนของปัญหานั้นๆ

สถานการณ์ต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างไม่หยุดนิ่งตามความเคลื่อนไหวของกระแสสังคม นวัตกรรม การพัฒนาได้สร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ ที่ทำให้สังคมเชื่อมถึงกันอย่างสะดวกและรวดเร็วมากขึ้น มีการพัฒนาที่ปรากฏผลอย่างชัดเจน คนกลุ่มหนึ่งที่มีโอกาส รู้เท่าทัน และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสามารถปรับตัว และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาดังกล่าว ขณะที่ยังมีคนอีกเป็นจำนวนมากที่เข้าไม่ถึงโอกาส หรือขาดภูมิคุ้มกันทำให้ได้รับผลกระทบในทางตรงกันข้ามเป็นปัญหาทางสังคมที่เกิดขึ้น และนับวันปัญหาต่างๆ ยิ่งมีความหลากหลาย ซับซ้อนและทวีความรุนแรงยิ่งขึ้น ปัญหาทางสังคมเป็นเรื่องละเอียดอ่อนและเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การสื่อสารและเทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงความแตกต่างตามบริบทของแต่ละพื้นที่ ดังนั้นจึงต้องมีการทำความเข้าใจอย่างถูกต้องโดยมีข้อมูลที่ชัดเจน สะท้อนภาพของสถานการณ์ในปัจจุบัน และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รับผิดชอบพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ จังหวัดสงขลา สตูล ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีอัตลักษณ์เฉพาะด้วยบริบททางสังคมแบบพหุวัฒนธรรม มีการอยู่ร่วมกันภายใต้วิถีของชาวไทยพุทธและชาวไทยมุสลิม มีสภาพภูมิประเทศที่เป็นเขตรอยต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ลักษณะเฉพาะทำให้พื้นที่ชายแดนภาคใต้มีบริบทที่แตกต่าง สถานการณ์ทางสังคมตลอดจนสภาพปัญหาที่ย่อมที่จะแตกต่างกับพื้นที่อื่นๆ เช่นกัน โดยเฉพาะเมื่ออยู่ภายใต้สังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงตามกระแสการพัฒนา กระแสโลก ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและการสื่อสาร ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องศึกษาและทำความเข้าใจ นอกจากนี้ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังประสบปัญหาสำคัญเกี่ยวกับสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ ซึ่งเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องยาวนานมากกว่า 13 ปี และส่งผลกระทบต่อประชากรจำนวนมาก มีกลุ่มเป้าหมายทางสังคมเพิ่มขึ้น โดยเป็นกลุ่มเปราะบางที่ต้องได้รับการดูแลเยียวยาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ รวมถึงการดำเนินชีวิต ทั้งนี้สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 มีภารกิจที่สำคัญในการสนับสนุนข้อมูล องค์ความรู้ด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมในพื้นที่ จึงดำเนินการศึกษาและจัดทำรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่ม

จังหวัดที่แสดงถึงสถานการณ์สำคัญๆ อันส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนตามกลุ่มเป้าหมายในแต่ละประเด็นตามมิติของพื้นที่ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานที่ทำให้มีความเข้าใจในสถานการณ์และสภาพปัญหา ตลอดจนเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและแผนดำเนินงานเพื่อการแก้ไขปัญหาและพัฒนาได้อย่างสอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของพื้นที่

1.2 การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่างๆ ที่สำคัญ

สถานการณ์ที่มีความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องคือการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้สูงอายุ ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดแล้วมีจำนวนผู้สูงอายุเกินกว่าร้อยละ 10 ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบกับภาวะนี้เช่นกัน โดยทั้ง 5 จังหวัด มีจำนวนประชากรสูงอายุมากกว่าร้อยละ 10 และจังหวัดสงขลามีสัดส่วนของประชากรสูงอายุมากที่สุด ปัญหาสำคัญของผู้สูงอายุ ได้แก่ การไม่สามารถเข้าถึงบริการของภาครัฐได้อย่างทั่วถึง การเป็นผู้ป่วยติดบ้าน/ติดเตียง ต้องอาศัยอยู่เพียงลำพัง หรือรับภาระในการเลี้ยงดูหลาน มีที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/ไม่เหมาะสม ไม่ได้รับการดูแลจากบุตรหลาน เป็นต้น

แม้ว่าในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้จะเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ แต่ขณะเดียวกันประชากรวัยเด็กยังคงมีอยู่จำนวนมาก เนื่องจากประชากรส่วนหนึ่งไม่นิยมการคุมกำเนิด ทำให้ในหนึ่งครัวเรือนมีหลายครอบครัวอาศัยอยู่ร่วมกัน ประชากรได้กรวมถึงเยาวชนที่มีจำนวนมากดังกล่าวจึงอาจมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดีเท่าที่ควร เช่น อยู่ในครอบครัวยากจน ที่อยู่อาศัยมีสภาพไม่เหมาะสม ขาดโอกาสทางการศึกษา/ได้รับการศึกษาไม่เพียงพอ มีปัญหาในด้านของภาวะโภชนาการ มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม เช่น ดิตยาเสพติด เป็นต้น

สถานการณ์ด้านสตรีในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความเปลี่ยนแปลงเช่นกัน โดยพบว่า มีจำนวนสตรีหม้ายและสตรีหม้ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง รวมทั้งสตรีหม้ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรโดยพึ่งพาอาศัยอยู่กับญาติและผู้สูงอายุในพื้นที่มากขึ้น สาเหตุของการเป็นหม้ายมีทั้งการที่ฝ่ายชายเสียชีวิต การเลิกรา/หย่าร้าง ถูกทอดทิ้ง ทำให้สตรีประสบกับภาวะยากลำบากในการดำรงชีวิตและมีภาระความรับผิดชอบในการเลี้ยงดูบุตร

สถานการณ์ด้านคนพิการ แม้ว่าคนพิการส่วนใหญ่จะเข้าถึงสิทธิ์และได้รับเบี้ยยังชีพความพิการ แต่ความช่วยเหลือดังกล่าวยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ/ความจำเป็นในการดำรงชีวิตของผู้พิการเท่าที่ควร โดยเฉพาะผู้พิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้และต้องอาศัยผู้ดูแล ทำให้คนที่ดูแลไม่สามารถประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มาเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัวได้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ยังมีผู้พิการบางส่วนที่เข้าไม่ถึงสิทธิ์เนื่องจากไม่ได้รับข้อมูลข่าวสาร/เข้าไม่ถึงสิทธิประโยชน์บางอย่างของภาครัฐ สูญเสียโอกาสในการทำงาน เป็นต้น

1.3 กรอบ/กระบวนการจัดเก็บข้อมูล

- 1) รวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูลสภาพทั่วไปตามบริบทของพื้นที่ ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่กลุ่มจังหวัด และข้อมูลสถานการณ์ในประเด็นสำคัญตามบริบทของพื้นที่
- 2) ประมวลผลข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมในระดับกลุ่มจังหวัดด้วยโปรแกรม Excel และบรรยายข้อมูลสถานการณ์โดยใช้วิธีการเชิงพรรณนา เพื่อเปรียบเทียบประเด็นสถานการณ์ และจัดลำดับความสำคัญตามค่าสถิติ
- 3) สืบค้นข้อมูลเพิ่มเติมและวิเคราะห์สถานการณ์ในประเด็นสำคัญตามข้อมูลที่ได้มีการจัดลำดับ และสถานการณ์สำคัญตามบริบทของพื้นที่

- 4) สรุปข้อมูลสถานการณ์สำคัญ และจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน
- 5) จัดทำรูปเล่มรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับกลุ่มจังหวัดเพื่อเสนอต่อผู้บริหาร และเผยแพร่แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการนำไปใช้ประโยชน์ต่อไป

1.4 ผลสรุปที่สำคัญๆ ที่เป็น highlight

1) สถานการณ์ปัญหาความยากจน

สถานการณ์ความยากจนเป็นทั้งสาเหตุและผลอย่างเป็นวัฏจักร โดยความยากจนเป็นสาเหตุทำให้เด็กและเยาวชนขาดโอกาสทางการศึกษา เกิดข้อจำกัดในการประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอและเป็นผลให้มีฐานะยากจน ซึ่งเป็นกลไกที่เกิดขึ้นและถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น และภายใต้สถานการณ์ความยากจนยังเกี่ยวเนื่องกับการมีสมาชิกในครอบครัวจำนวนมาก รายได้ต่อค่าใช้จ่ายจึงไม่เพียงพอ บางคนในครอบครัวไม่มีอาชีพ ต้องพึ่งพารายได้จากผู้อื่น มีครอบครัวข้ามรุ่นที่ผู้สูงอายุรายได้น้อยต้องเลี้ยงดูหลาน ผู้สูงอายุ/ผู้พิการ/ผู้ป่วยติดเตียงที่ต้องมีผู้ดูแล ทำให้ผู้ที่ทำหน้าที่หารายได้มีจำนวนน้อยลง นอกจากนี้ยังมีคนที่มีการหนี้สินทั้งในระบบและนอกระบบ ทั้งหมดเหล่านี้เป็นสถานการณ์และผลพวงของความยากจนที่เกิดขึ้นในพื้นที่

2) สถานการณ์ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/ไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย

สถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยพบว่าเป็นปัญหาสำคัญในพื้นที่ โดยพบว่าหลายครอบครัวมีสภาพที่อยู่อาศัยทรุดโทรม วัสดุที่ใช้ไม่แข็งแรงคงทน และเป็นปัญหาที่ครอบครัวนั้นๆ ไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง เนื่องจากมีฐานะยากจน/รายได้น้อย บางครอบครัวที่มีสมาชิกจำนวนมากต้องอาศัยอยู่ร่วมกันในพื้นที่จำกัดโดยไม่อาจขยับขยายได้ ที่อยู่อาศัยที่มีสภาพไม่เหมาะสมไม่สามารถจัดสรรพื้นที่ใช้สอยได้อย่างเป็นสัดส่วนส่งผลต่อสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่ถูกสุขลักษณะอนามัย บางครอบครัวต้องอาศัยอยู่ในที่ดินสาธารณะ นอกจากนี้ยังพบว่าบางพื้นที่มีครัวเรือนตั้งอยู่อย่างแออัดและสภาพแวดล้อมไม่เหมาะสม

3) สถานการณ์ปัญหาด้านยาเสพติด

ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่เกิดจากปัจจัยเอื้อหลายประการ ทั้งสภาพภูมิประเทศที่ติดต่อกับชายฝั่ง และติดกับชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน สภาพความเป็นอยู่ที่แออัดและมีแหล่งมั่วสุมของวัยรุ่น โดยสถานการณ์ยาเสพติดพบมากในกลุ่มของเด็กและเยาวชน ทั้งนี้พบว่าเด็กจำนวนมากไม่ชอบที่ขาดโอกาสทางการศึกษา/ไม่มีความตั้งใจในการศึกษาเล่าเรียนก้าวเข้าสู่วงจรของยาเสพติด โดยเฉพาะการเสพติดพืชกระท่อม และในชุมชนยังมีแหล่งชุมนุม/แหล่งมั่วสุม/แหล่งผลิตและแพร่ระบาดของยาเสพติด พฤติกรรมการเสพยาเสพติดของผู้ใหญ่เป็นตัวอย่างที่ทำให้เด็กปฏิบัติตาม นอกจากนี้ยังพบว่าเด็กและเยาวชนที่ไม่ทำงานและเสพยาเป็นภาระของครอบครัว ปัญหาดังกล่าวเป็นสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงและควบคุมได้ยาก

4) สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 จนถึงปัจจุบัน แม้ว่าแนวโน้มของจำนวนครั้งและความสูญเสียจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ จะลดน้อยลง แต่ไม่มีสิ่งใดที่เป็นสัญญาณบ่งบอกได้ว่าสถานการณ์จะยุติลงเมื่อใด และความสูญเสียทั้งชีวิตและทรัพย์สินยังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง มีเด็กจำนวนมากที่ต้องสูญเสียบิดามารดา ภรรยาต้องสูญเสียสามี และคนพิการที่ต้อง

สูญเสียความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง กลุ่มคนเหล่านี้กลายเป็นกลุ่มเป้าหมายทางสังคมที่ต้องได้รับความช่วยเหลือ ทั้งเด็กกำพร้า สตรีหม้าย และคนพิการอันเนื่องมาจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหน่วยงานสำคัญที่ให้การช่วยเหลือโดยบทบาทของหน่วยเคลื่อนที่เยี่ยมเยียนฯ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

1.5 แนวทางการดำเนินการต่อไปในอนาคต

1) การสำรวจกลุ่มเป้าหมายและจัดสวัสดิการสังคมรองรับอย่างทั่วถึง โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ที่ยังเข้าไม่ถึงสิทธิ รวมทั้งส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีการจัดการตนเองด้วยสวัสดิการชุมชน โดยสมาชิกในชุมชน และเพื่อสมาชิกในชุมชน สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของระบบสวัสดิการที่ช่วยให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

2) การสร้างอาชีพเสริมรองรับนอกจากอาชีพหลักที่ส่วนใหญ่เป็นเกษตรกร หรืออาจมีวิสาหกิจชุมชน การสร้างการรวมกลุ่มเพื่อเป็นเจ้าของกิจการในการผลิตสินค้าเพื่อส่งออก

3) การส่งเสริมให้คนที่ไม่มียาชีพให้ความสำคัญกับการประกอบอาชีพเพื่อทำให้ครอบครัวมีรายได้ที่เพิ่มขึ้น และลดการใช้เวลาว่างในทางที่ไม่เป็นประโยชน์ เช่น การมั่วสุมเสพยาเสพติด

4) การจัดสรรพื้นที่ และซ่อม/สร้างที่อยู่อาศัยที่มีสภาพมั่นคงแข็งแรงให้กับประชาชน รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมต่อการพักอาศัย

5) การส่งเสริมให้คนในชุมชนท้องถิ่นร่วมกันเฝ้าระวัง ป้องกันอันตราย รวมทั้งแจ้งเบาะแสของสถานการณ์ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้นกับสมาชิกในชุมชนท้องถิ่น เช่น สถานการณ์ปัญหายาเสพติด สถานการณ์ความไม่สงบฯ เป็นต้น

6) การส่งเสริมให้สมาชิกครอบครัวในชุมชนอยู่ร่วมกันด้วยความรักความอบอุ่น มีความสัมพันธ์ใกล้ชิด ใช้เวลาว่างร่วมกัน มีการปรึกษาหารือและร่วมกันป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยไม่ปล่อยให้สมาชิกในครอบครัวเข้าไปยุ่งเกี่ยวหรือพัวพันกับสิ่งเสพติดหรืออบายมุขต่างๆ

7) การส่งเสริมให้กลุ่มเป้าหมายที่เปราะบาง เช่น เด็กกำพร้า คนพิการ สตรีหม้าย เข้ามามีบทบาท/มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม เพื่อเสริมสร้างพลังใจที่เข้มแข็งและความสามารถในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม

บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.1 ข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่ การปกครอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

2.1.1 ข้อมูลทางกายภาพของพื้นที่

จังหวัดชายแดนภาคใต้ตั้งอยู่ตอนล่างสุดปลายด้ามขวานของประเทศไทย ประกอบด้วยพื้นที่ 5 จังหวัด คือ สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส บริเวณที่ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ 5 องศา 30 ลิปดาเหนือ ถึง 8 องศาเหนือ และเส้นแวงที่ 99 องศาตะวันออก ถึง 105 องศา 15 ลิปดาตะวันออก ห่างจากกรุงเทพฯ โดยทางรถไฟ ประมาณ 937 กิโลเมตร โดยทางรถยนต์ 1,200 กิโลเมตร ทางทะเล 725 กิโลเมตร ติดต่อทะเลอ่าวไทย ด้านทิศตะวันออก ระยะทาง 330 กิโลเมตร ติดต่อทะเลอันดามัน ด้านทิศตะวันตก ระยะทาง 144.3 กิโลเมตร ส่วนด้านทิศใต้ติดต่อประเทศมาเลเซียระยะทาง 500 กิโลเมตร มีเนื้อที่รวมประมาณ 20,809.730 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12.97 ล้านไร่ ซึ่งจังหวัดสงขลามีพื้นที่มากที่สุดและจังหวัดปัตตานีมีพื้นที่น้อยที่สุด อาณาเขตของพื้นที่ทางทิศเหนือติดต่อกับจังหวัดนครศรีธรรมราช ตรัง และพัทลุง ทิศตะวันออกติดต่อกับอ่าวไทย ทิศตะวันตกติดต่อกับทะเลอันดามัน ทิศใต้ติดต่อกับประเทศมาเลเซีย จังหวัดชายแดนภาคใต้มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศมาเลเซียในพื้นที่ 4 จังหวัดคือ จังหวัดสตูล ติดต่อกับรัฐเปอร์ลิส จังหวัดสงขลา ติดต่อกับรัฐเคดาห์ และรัฐเปอร์ลิส จังหวัดยะลา ติดต่อกับรัฐเปรักและรัฐเคดาห์ จังหวัดนราธิวาส ติดต่อกับรัฐกลันตันและรัฐเปรัก

กลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตร คิดเป็นร้อยละ 52.9 ของพื้นที่ โดยมีเทือกเขานครศรีธรรมราช และเทือกเขาสันกาลาศีรี เป็นเส้นแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 ส่วน คือ ที่ราบฝั่งตะวันออก (จังหวัดสงขลา ปัตตานี ยะลา และนราธิวาส) และที่ราบฝั่งตะวันตก (จังหวัดสตูล) ลักษณะภูมิอากาศฝั่งตะวันออกเป็นแบบฝนเมืองร้อน มีฝนตกตลอดปี ส่วนด้านตะวันตกมีสภาพอากาศแบบมรสุมเมืองร้อน มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยต่อปี และปริมาณป่าไม้สูงกว่าฝั่งตะวันออก

สภาพภูมิอากาศกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้อาจแบ่งตามลักษณะภูมิอากาศออกได้เป็น 2 บริเวณ คือ ฝั่งตะวันออก และฝั่งตะวันตก โดยฝั่งตะวันออกจัดอยู่ในภูมิอากาศเขตร้อนและชื้น (Tropical Wet or Tropical Rainforest) เนื่องจากมีฝนตลอดปี ไม่เว้นฤดูแล้ง เว้นแต่ในบางเดือน เช่น ในเดือนกุมภาพันธ์ และมีนาคม ซึ่งมีฝนตกน้อยกว่าเดือนอื่นๆ ส่วนฝั่งตะวันตกจัดอยู่ในภูมิอากาศเขตฝนมรสุม (Monsoon Rainforest) ซึ่งมีฤดูแล้งระยะสั้นๆ แต่ในฤดูมรสุมจะมีฝนตกหนัก ปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดปีมากกว่าฝั่งตะวันออกของคาบสมุทรมุท จึงทำให้ป่าทางฝั่งตะวันตกมีต้นไม้หนาแน่นกว่าฝั่งตะวันออก อุณหภูมิเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 27.1 – 27.9 องศาเซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 75 - 82 มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 2,180.3 มิลลิเมตรต่อปี

2.1.2 การปกครอง องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

เขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย 5 จังหวัด (สงขลา สตูล ยะลา ปัตตานี และนราธิวาส) ซึ่งการปกครองส่วนภูมิภาคประกอบด้วย 56 อำเภอ 413 ตำบล 2,913 หมู่บ้าน และการปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 5 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 3 เทศบาลนคร 19 เทศบาลเมือง 82 เทศบาลตำบล 341 องค์การบริหารส่วนตำบล

ตารางที่ 2.1 ตารางแสดงข้อมูลการปกครองส่วนภูมิภาค / การปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ 5 จขต.

กลุ่มจังหวัด ชายแดนภาคใต้	การปกครองส่วนภูมิภาค			การปกครองส่วนท้องถิ่น				
	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	องค์การบริหารส่วน จังหวัด	เทศบาล นคร	เทศบาล เมือง	เทศบาล ตำบล	องค์การบริหารส่วน ตำบล
สงขลา	16	127	1,023	1	2	11	35	92
สตูล	7	36	279	1	-	1	6	34
ยะลา	8	58	380	1	1	2	13	47
ปัตตานี	12	115	642	1	-	2	15	96
นราธิวาส	13	77	589	1	-	3	13	72
รวม	56	413	2,913	5	3	19	82	341

ที่มา : กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2560

2.2 ข้อมูลด้านประชากร

ข้อมูลจากกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย แสดงให้เห็นถึงจำนวนประชากรในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปี พ.ศ.2560 มีจำนวนรวมทั้งสิ้น 3,665,296 คน จำแนกเป็นประชากรชาย 1,801,115 คน (ร้อยละ 49.14) และประชากรหญิง 1,864,181 คน (ร้อยละ 50.86)

ตารางที่ 2.2 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามเพศ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

จำนวนประชากร	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	รวม
ชาย	671,007	155,253	340,049	254,418	380,388	1,801,115
หญิง	709,562	157,768	348,312	258,248	390,291	1,864,181
รวม	1,380,569	313,021	688,361	512,666	770,679	3,665,296

2.3 ลักษณะทางสังคม

1) โครงสร้างประชากร

ตารางที่ 2.3 แสดงโครงสร้างอายุของประชากรระหว่างปี พ.ศ.2556 – พ.ศ.2559

พ.ศ.	จังหวัด	สัดส่วนโครงสร้างประชากร (ร้อยละ)		
		0-14 ปี	15-59 ปี	60 ปีขึ้นไป
2556	สงขลา	21.52	65.50	12.99
	สตูล	24.61	64.73	10.67
	ปัตตานี	27.47	61.03	11.50
	ยะลา	27.23	61.84	10.93
	นราธิวาส	26.84	62.81	10.35
	ร้อยละโดยเฉลี่ย	25.53	63.18	11.29
2557	สงขลา	21.30	65.35	13.36
	สตูล	24.44	64.59	10.97
	ปัตตานี	27.20	61.17	11.63
	ยะลา	27.03	61.81	11.17
	นราธิวาส	26.57	62.88	10.55
	ร้อยละโดยเฉลี่ย	25.31	63.16	11.53
2558	สงขลา	20.99	65.29	13.72
	สตูล	24.16	64.61	11.23
	ปัตตานี	26.98	61.30	11.72
	ยะลา	26.77	61.92	11.31
	นราธิวาส	26.20	63.10	10.70
	ร้อยละโดยเฉลี่ย	25.02	63.24	11.74
2559	สงขลา	20.29	65.91	13.80
	สตูล	23.70	64.90	11.40
	ปัตตานี	26.38	61.35	12.27
	ยะลา	26.18	62.44	11.38
	นราธิวาส	25.49	63.26	11.25
	ร้อยละโดยเฉลี่ย	24.41	63.57	12.02

ที่มา : รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนระยะ 20 ปี

(พ.ศ.2560 – พ.ศ.2579)

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2560

ข้อมูลจากตารางแสดงให้เห็นว่าสัดส่วนของประชากรวัยเด็กในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2556 – พ.ศ. 2559 จากค่าเฉลี่ย 25.53 ลดลงมาเป็น 25.31, 25.02 และ 24.41 ตามลำดับ ส่วนประชากรวัยแรงงานมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเพียงเล็กน้อยจากปี พ.ศ.2557 – พ.ศ. 2559 โดยมีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 63.16 เป็น 63.24 และ 63.57 ตามลำดับ แต่เป็นการเพิ่มขึ้นในอัตราที่น้อยมาก สำหรับประชากรวัยสูงอายุมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปี พ.ศ.2556 – พ.ศ.2559 ที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นจาก 11.29 เป็น 11.53, 11.74 และ 12.02 ตามลำดับ ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงแนวโน้มของการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ โดยผู้สูงอายุจะมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่วัยแรงงานซึ่งมีอัตราการเพิ่มขึ้นค่อนข้างน้อยมีแนวโน้มจะอยู่ในระดับคงที่ และในระยะยาว วัยแรงงานจะเข้าสู่วัยผู้สูงอายุที่ค่อยๆ เพิ่มจำนวนมากขึ้นเนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านการแพทย์ที่ทำให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพที่ดีและมีอายุยืนยาวมากขึ้น ในขณะที่ประชากรวัยเด็กที่จะเจริญเติบโตและก้าวเข้าสู่วัยแรงงานมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่องแม้จะเป็นอัตราที่ไม่สูงมากนัก ทำให้ในอนาคตประชากรวัยแรงงานต้องรับภาระในการรับผิดชอบดูแลประชากรวัยสูงอายุมารวมทั้งประชากรวัยเด็กที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงเพิ่มมากขึ้น

2.4 ข้อมูลด้านเศรษฐกิจของจังหวัด และประชากร

2.4.1 โครงสร้างทางเศรษฐกิจ

โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรม (สาขาเกษตรกรรม และสาขาประมง) สาขาอุตสาหกรรม สาขาการขนส่งชายปลีก สาขาการศึกษา สาขาการพาณิชย์และเหมืองหิน และสาขาบริหารราชการ เป็นสำคัญ โดยมีสัดส่วนร้อยละ 25.41, 15.86, 10.56, 9.76, 8.02 และ 6.15 ตามลำดับ

เศรษฐกิจภาคเกษตรกรรมในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ผลผลิตหลักคือ ยางพารา โดยมีพื้นที่ปลูกยางพารามากเป็นอันดับ 2 ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ รวมทั้งมีผลผลิตจากยางพารามากเป็นอันดับ 2 รองจากกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย ปาล์มน้ำมันเป็นผลผลิตสำคัญอันดับ 2 โดยมีพื้นที่ปลูกและผลผลิตมากเป็นอันดับ 3 รองจากกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย และกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามัน ผลผลิตอันดับ 3 คือข้าวนาปรัง ซึ่งมีพื้นที่ปลูกและผลผลิตมากเป็นอันดับ 2 รองจากกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอ่าวไทย นอกจากนี้ผลผลิตทางการเกษตรอื่นๆ ได้แก่ ข้าวนาปี และผลไม้ชนิดต่างๆ เช่น ลองกอง ทุเรียน เงาะ มังคุด การทำปศุสัตว์โดยการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจประเภทต่างๆ เช่น แพะ สัตว์ปีก โคเนื้อ เกะ สุกร กระบือ และสัตว์น้ำทะเล เป็นต้น

เศรษฐกิจด้านการบริการที่สร้างรายได้หลักในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ การท่องเที่ยว ที่มีแนวโน้มของจำนวนนักท่องเที่ยวโดยรวมเพิ่มขึ้น รายได้จากการท่องเที่ยวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นกัน แต่อัตราการขยายตัวของรายได้จากนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่ลดลง โดยมีสาเหตุสำคัญเนื่องมาจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

เศรษฐกิจภาคอุตสาหกรรม นิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ (ฉลุง) ตั้งอยู่ที่อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา การดำเนินงานโครงการที่อยู่ภายใต้นิคมอุตสาหกรรมภาคใต้ ได้แก่ โครงการนิคมอุตสาหกรรมยางพารา (Rubber City) ซึ่งเป็นโครงการรองรับนโยบาย

ของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาความพาราคต่ำและขาดเสถียรภาพ โดยเป็นการใช้นวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของผลิตภัณฑ์ยางพาราซึ่งเป็นผลผลิตหลักในพื้นที่เพื่อการค้าทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

2.4.2 ภาวะทางเศรษฐกิจของประชากรในพื้นที่

2.4.2.1 รายได้ต่อครัวเรือนของประชาชน

ตารางที่ 2.4 แสดงรายได้ต่อครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ.2558

หน่วย : บาท

จังหวัด	ปี 2550	ปี 2552	ปี 2554	ปี 2556	ปี 2558
สงขลา	22,342.00	27,356.00	26,711.20	26,824.10	27,659.90
สตูล	17,328.00	20,695.00	21,046.80	25,399.60	23,208.54
ปัตตานี	11,840.00	13,511.00	16,121.30	20,199.10	17,513.00
ยะลา	13,698.00	19,619.00	21,858.80	22,483.10	15,583.80
นราธิวาส	13,148.00	11,244.00	16,834.40	16,722.80	19,889.60
ค่าเฉลี่ยรายได้ต่อครัวเรือน	15,671.20	18,485.00	20,514.50	22,325.74	20,770.97

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ข้อมูล ณ วันที่ 25 เมษายน 2561

ข้อมูลจากตารางแสดงให้เห็นว่า รายได้ของครัวเรือนโดยเฉลี่ยในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 – พ.ศ.2556 จนกระทั่งถึงปี พ.ศ.2558 ที่รายได้โดยเฉลี่ยต่อครัวเรือนลดน้อยลง

2.4.2.2 หนี้สินต่อครัวเรือนของประชาชน

ตารางที่ 2.5 แสดงหนี้สินต่อครัวเรือนของประชาชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างปี พ.ศ. 2550 – พ.ศ.2558

หน่วย : บาท

จังหวัด	ปี 2550	ปี 2552	ปี 2554	ปี 2556	ปี 2558
สงขลา	142,526.00	115,079.00	107,471.90	161,526.00	172,272.10
สตูล	116,896.00	183,123.00	101,355.40	155,314.40	145,458.00
ปัตตานี	80,120.00	82,370.00	83,776.50	109,102.50	141,540.10
ยะลา	56,369.00	18,901.00	60,166.70	35,828.90	22,272.40
นราธิวาส	36,368.00	26,246.00	40,942.50	44,974.10	40,566.90
ค่าเฉลี่ยหนี้สินต่อครัวเรือน	86,455.80	85,143.80	78,742.60	101,349.18	104,421.90

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ข้อมูล ณ วันที่ 25 เมษายน 2561

ข้อมูลจากตารางแสดงให้เห็นว่า หนี้สินต่อครัวเรือนโดยเฉลี่ยในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ.2550 – พ.ศ.2554 และเพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัดในปี พ.ศ.2556 ต่อเนื่องจนถึงปี พ.ศ. 2558

2.4.2.3 ข้อมูลเส้นความยากจน

ตารางที่ 2.6 แสดงเส้นความยากจนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างปี พ.ศ.2554 – พ.ศ. 2559

หน่วย : บาท/คน/เดือน

จังหวัด/ปี	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
สงขลา	2,600	2,698	2,795	2,922	2,907	2,859
สตูล	2,347	2,438	2,496	2,587	2,569	2,576
ปัตตานี	2,280	2,325	2,380	2,508	2,492	2,486
ยะลา	2,473	2,587	2,677	2,803	2,770	2,757
นราธิวาส	2,283	2,314	2,391	2,531	2,528	2,496
ค่าเฉลี่ยเส้นความยากจน	1,996.60	2,472.40	2,487.80	2,670.20	2,653.20	2,634.80

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2560

จากตาราง จะเห็นได้ว่าเส้นความยากจน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 จนถึงปี พ.ศ. 2557 และมีแนวโน้มที่ลดลงเล็กน้อยในปี พ.ศ. 2558 ต่อเนื่องมาจนถึงปี พ.ศ. 2559

2.4.2.4 ข้อมูลสัดส่วนคนจน

ตารางที่ 2.7 แสดงข้อมูลสัดส่วนคนจนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ. 2559

หน่วย : ร้อยละ

จังหวัด	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
สงขลา	3.17	3.73	1.49	5.94	2.11	8.22
สตูล	11.48	3.26	5.10	6.87	7.71	5.81
ปัตตานี	33.39	46.80	37.44	39.15	34.91	35.98
ยะลา	13.38	21.93	22.42	32.83	21.04	21.24
นราธิวาส	24.73	42.73	35.31	45.13	19.50	37.30
ร้อยละโดยเฉลี่ยของสัดส่วนคนจน	17.23	23.69	20.35	25.98	17.05	21.71

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ข้อมูล ณ วันที่ 25 เมษายน 2561

ข้อมูลจากตาราง แสดงให้เห็นว่าในปี พ.ศ. 2558 สัดส่วนคนจนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มที่ไม่ชัดเจน โดยสัดส่วนคนจนเพิ่มสูงขึ้นในปี พ.ศ.2555 แต่กลับลดลงในปี พ.ศ.2556 ต่อมาปี สัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2557 และลดลงอย่างชัดเจนในปี พ.ศ.2558 แต่กลับมีสัดส่วนเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2559 นอกจากนี้จากข้อมูลจะเห็นได้ว่า สัดส่วนคนจนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้สูงกว่าจังหวัดสงขลา และ จังหวัดสตูล อย่างเห็นได้ชัด

2.4.2.5 ข้อมูลจำนวนคนจน

ตารางที่ 2.8 แสดงจำนวนคนจนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างปี พ.ศ.2554 –

พ.ศ. 2559

หน่วย : พันคน

จังหวัด	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
สงขลา	47.3	56.0	22.6	90.4	32.3	126.6
สตูล	31.4	9.0	14.1	19.1	21.6	16.3
ปัตตานี	204.2	287.9	231.4	243.4	218.0	225.7
ยะลา	58.2	95.9	98.6	145.1	93.4	94.7
นราธิวาส	166.4	289.0	240.0	308.3	133.8	257.0
จำนวนคนจนโดยรวม	507.5	737.8	606.7	806.3	499.1	720.3

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2560

ข้อมูลจากตาราง แสดงให้เห็นว่าจำนวนคนจนมีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ชัดเจน โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2555 และลดลงในปี พ.ศ. 2556 แต่กลับเพิ่มจำนวนขึ้นในปี พ.ศ. 2557 ส่วนในปี พ.ศ.2558 จำนวนคนจนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ลดลงอย่างเห็นได้ชัด และเพิ่มจำนวนขึ้นอีกในปี พ.ศ. 2559 มีข้อน่าสังเกตคือ จังหวัดปัตตานี จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดยะลา มีจำนวนคนจนที่สูงกว่าจังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูลอย่างชัดเจน ยกเว้นในปี พ.ศ.2559 ที่จังหวัดสงขลา มีจำนวนคนจนในพื้นที่เพิ่มสูงมากขึ้นอย่างเห็นได้ชัดมากกว่าในปีที่ผ่านมา

2.5 ข้อมูลด้านแรงงาน การศึกษา สาธารณสุข

2.5.1 ข้อมูลด้านแรงงาน

ตารางที่ 2.9 สัดส่วนประชากรวัยแรงงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ระหว่างปี พ.ศ.

2556 – พ.ศ.2559

หน่วย : ร้อยละ

จังหวัด	2556	2557	2558	2559
สงขลา	65.50	65.35	65.29	65.91
สตูล	64.73	64.59	64.61	64.90
ปัตตานี	61.03	61.17	61.30	61.35
ยะลา	61.84	61.81	61.92	62.44
นราธิวาส	62.81	62.88	63.10	63.26
สัดส่วนแรงงานโดยเฉลี่ย	63.18	63.16	63.24	63.57

ที่มา : รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนระยะ 20

ปี (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2579)

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2560

ข้อมูลจากตาราง แสดงให้เห็นว่าประชากรวัยแรงงาน มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากปี พ.ศ. 2557 ต่อเนื่องมาจนถึงปี พ.ศ. 2559 จากร้อยละ 63.16 เป็นร้อยละ 63.24 และร้อยละ 63.57 ตามลำดับ ซึ่งเป็นการเพิ่มขึ้นในอัตราค่อนข้างน้อย ซึ่งจะส่งผลให้กำลังแรงงานมีแนวโน้มคงที่ และลดลงในอนาคตในระยะยาว

2.5.2 อัตราการว่างงาน

ตารางที่ 2.10 แสดงอัตราการว่างงานของประชาชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

ระหว่างปี พ.ศ. 2554 – พ.ศ.2559

หน่วย : ร้อยละ

จังหวัด	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559
สงขลา	0.66	0.58	0.86	1.61	1.30	2.30
สตูล	0.72	0.66	0.59	0.89	1.55	1.33
ปัตตานี	0.98	1.18	2.02	1.75	2.02	1.98
ยะลา	0.27	0.47	1.59	1.93	1.48	1.03
นราธิวาส	1.48	0.52	2.11	2.21	1.64	1.74
ค่าเฉลี่ยอัตราการว่างงาน	1.13	0.93	1.40	1.72	1.52	1.68

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2559 (อ้างถึงใน รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

กลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดนระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2579))

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2560

ข้อมูลจากตาราง แสดงให้เห็นว่าอัตราการว่างงาน มีแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงที่ไม่ชัดเจน โดยมีอัตราลดลงในปี พ.ศ. 2555 และเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2556 – พ.ศ.2557 จากนั้นก็ลดลงในปี พ.ศ.2558 และเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ.2559

2.5.2 ข้อมูลด้านการศึกษา

2.5.2.1 หน่วยงานด้านการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการมีหน่วยงานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทั้งหน่วยงานที่รับผิดชอบภายในสังกัดและนอกสังกัด โดยกระทรวงศึกษาธิการ 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน 3) สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา 4) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และ 5) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำหรับนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มี 5 หน่วยงาน ประกอบด้วย 1) สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 2) สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข 3) กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย 4) สถาบันการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา และ 5) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

2.5.2.2 จำนวนสถานศึกษา นักเรียน/นักศึกษา ครู/อาจารย์

ในปี พ.ศ. 2559 มีข้อมูลพื้นฐานทางด้านการศึกษาในภาพรวม ดังนี้ (ข้อมูลสารสนเทศของสำนักงานศึกษาธิการภาค 8,2559 อ้างถึงใน รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดนระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2579))

- 1) สถานศึกษา รวมทุกสังกัด ในพื้นที่ 5 จังหวัด จำนวน 6,595 แห่ง
- 2) นักเรียน/นักศึกษา รวมทุกสังกัด ในพื้นที่ 5 จังหวัด จำนวน 1,144,274 คน
- 3) ครู/อาจารย์ รวมทุกสังกัด ในพื้นที่ 5 จังหวัด จำนวน 103,880 คน

2.5.2.3 จำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษา การศึกษาเอกชน และอุดมศึกษา

ตารางที่ 2.11 แสดงจำนวนสถานศึกษา อาชีวศึกษา การศึกษาเอกชน และอุดมศึกษา

จังหวัด/ สังกัด	สังกัด สนง. คณะกรรมการ การอาชีวศึกษา	สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน					สังกัด สนง. คณะกรรมการ การศึกษา อุดมศึกษา
		สามัญ	สอนศาสนา อิสลาม ควบคู่สามัญ	สอน ศาสนา อย่างเดียว	อาชีวศึกษา	อื่นๆ	
สงขลา	10	122	30	46	12	195	7
สตูล	3	25	16	17	-	205	2
ปัตตานี	6	141	65	267	-	637	5
ยะลา	5	42	35	135	2	433	3
นราธิวาส	2	36	52	67	-	635	2
รวม	26	366	198	532	14	2,105	19

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการภาค 8,2559(อ้างถึงใน รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดนระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2579))

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2560

2.5.2.4 จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากร

ตารางที่ 2.12 แสดงจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรอายุ 15 – 59 ปี

หน่วย : ปี

จังหวัด	ปี 2554	ปี 2555	ปี 2556	ปี 2557	ปี 2558	ปี 2559	ปี 2560
สงขลา	9.50	10.07	10.00	10.10	11.40	9.80	10.20
สตูล	9.20	9.25	9.10	9.10	9.20	9.40	9.20
ปัตตานี	8.90	8.45	8.90	9.10	9.90	9.00	9.20
ยะลา	9.00	8.92	8.70	9.20	9.40	9.40	9.30
นราธิวาส	8.60	7.94	8.30	8.80	8.20	8.20	8.20
จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย	9.04	8.93	9.00	9.26	9.62	9.16	9.22

ที่มา : สำนักงานพัฒนาฐานข้อมูลและตัวชี้วัดภาวะทางสังคม, 2559 (อ้างอิงใน รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ภาคใต้ชายแดนระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2579)) และสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2560

ข้อมูลจากตารางแสดงให้เห็นว่า จำนวนปีการศึกษาโดยเฉลี่ยมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ.2555 ถึงปี พ.ศ. 2558 โดยมีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 8.93 ปี เป็น 9.00 ปี 9.26 ปี และ 9.62 ปีตามลำดับ แต่เป็นอัตราการเพิ่มขึ้นที่ไม่สูงมาก และลดลงเล็กน้อยในปี พ.ศ.2559 เป็น 9.16 แต่กลับเพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่ไม่สูงมากในปี พ.ศ.2560 เป็น 9.22 ทั้งนี้จากจำนวนปีการศึกษาแสดงให้เห็นถึงระดับขั้นของการจบการศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในระดับสูง ซึ่งส่งผลต่อลักษณะอาชีพของประชาชน

2.5.3 ข้อมูลด้านสาธารณสุข

2.5.3.1 สถานบริการสาธารณสุข

สถานบริการสาธารณสุขในพื้นที่ที่มีจำนวนทั้งสิ้น 1,340 แห่ง จำแนกเป็นโรงพยาบาล 80 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 537 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุข 89 แห่ง และคลินิกรวมทุกประเภท 634 แห่ง เมื่อพิจารณาจากจำนวนบุคลากรรวมทั้งหมด พบว่า มีแพทย์จำนวน 1,196 คน ทันตแพทย์ 292 คน เภสัชกร 375 คน และพยาบาล 6,206 คน โดยจังหวัดสงขลามีจำนวนสถานพยาบาลมากที่สุด กล่าวคือ มีโรงพยาบาลของรัฐบาล 36 แห่ง ทั้งนี้เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีจำนวนประชากรอยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ยังสามารถให้บริการไปยังเมืองอื่นๆ ในพื้นที่ใกล้เคียงได้อีกด้วย

- จังหวัดสงขลา มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 617 แห่ง จำนวนเตียง 3,613 เตียง
- จังหวัดสตูล มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 117 แห่ง จำนวนเตียง 254 เตียง
- จังหวัดปัตตานี มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 234 แห่ง จำนวนเตียง 825 เตียง
- จังหวัดยะลา มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 183 แห่ง จำนวนเตียง 967 เตียง
- จังหวัดนราธิวาส มีจำนวนสถานพยาบาลรวม 189 แห่ง จำนวนเตียง 760 เตียง

2.5.3.2 อัตราการเกิด และอัตราการตาย

ตารางที่ 2.13 แสดงอัตราการเกิด และอัตราการตาย ต่อประชากร 1,000 คน พ.ศ.

2557 – พ.ศ.2559

จังหวัด	พ.ศ.2557		พ.ศ.2558		พ.ศ.2559	
	อัตราการเกิด	อัตราการตาย	อัตราการเกิด	อัตราการตาย	อัตราการเกิด	อัตราการตาย
สงขลา	14.57	6.19	14.05	6.39	13.47	6.62
สตูล	14.70	4.96	13.86	4.74	12.79	5.23
ปัตตานี	16.58	6.07	16.11	6.01	16.17	6.39
ยะลา	20.18	5.20	19.74	5.33	20.16	5.59
นราธิวาส	16.40	5.65	31.38	5.70	15.65	5.75
ค่าเฉลี่ย	16.49	5.60	19.03	5.60	15.65	5.92
อัตรา ระดับประเทศ	10.96	6.71	10.45	6.86	10.25	7.22

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข

ข้อมูล ณ วันที่ 25 เมษายน 2561

ข้อมูลจากตารางแสดงให้เห็นว่า อัตราการเกิดต่อประชากร 1,000 คน โดยเฉลี่ยในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มากกว่าอัตราการเกิดในระดับประเทศที่มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่อัตราการตายต่อประชากร 1,000 คน โดยเฉลี่ยในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้นเล็กน้อย แต่ยังคงน้อยกว่าอัตราการตายในระดับประเทศที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากข้อมูลอัตราการเกิดแสดงให้เห็นว่าในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีอัตราการเกิดค่อนข้างสูง ซึ่งหมายถึงประชากรวัยเด็กที่มีอัตราสูงกว่าในภาพรวมของประเทศ ขณะที่อัตราการตายมีน้อยกว่า ซึ่งน่าจะหมายถึงการมีอายุที่ยืนยาวขึ้นของประชากร และจะมีประชากรในวัยสูงอายุในอัตราที่ค่อนข้างมาก ข้อมูลที่ได้แสดงให้เห็นถึงภาวะพึ่งพิงของประชากรวัยเด็กและวัยสูงอายุที่มีต่อประชากรวัยแรงงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.5.3.3 อัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคสำคัญ

โรคสำคัญ 5 อันดับแรกที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพอนามัยของประชาชน ได้แก่ โรคหัวใจ เบาหวาน ความดัน หลอดเลือด และมะเร็ง อัตราการเจ็บป่วยของประชาชนด้วยโรคสำคัญดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 2.14

ตารางที่ 2.14 แสดงอัตราการเจ็บป่วยด้วย 5 โรคสำคัญ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

หน่วย : อัตราต่อประชากรแสนคน

จังหวัด	2555		2556		2557	
	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา	จำนวน	อัตรา
สงขลา	21,494	1,565.71	71,796	5,186.70	70,477	10,326.12
สตูล	2,844	936.53	10,140	3,293.96	9,828	1,930.75
ปัตตานี	5,810	870.35	18,290	2,708.72	16,786	2,178.66
ยะลา	5,284	1,062.56	19,659	3,904.65	18,057	1,293.85
นราธิวาส	6,619	879.74	30,828	4,046.89	30,318	9,741.25
รวม	42,051	1,170.13	150,713	4,148.97	145,466	3,964.91

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข (อ้างอิงในแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดน 4 ปี (พ.ศ.2561 – 2564))

ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2561

ข้อมูลจากตารางแสดงให้เห็นว่า อัตราการเจ็บป่วยด้วย 5 โรคสำคัญดังกล่าว เพิ่มขึ้นค่อนข้างมากจาก 1,170.13 อัตราต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ. 2555 เพิ่มขึ้นเป็น 4,148.97 อัตราต่อประชากรแสนคน ในปี พ.ศ. 2556 และลดลงเล็กน้อยในปี พ.ศ.2557 โดยมีอัตราเท่ากับ 3,964.91 อัตราต่อประชากรแสนคน ซึ่งยังเป็นอัตราที่ค่อนข้างสูง

2.6 ข้อมูลเชิงสถิติที่สำคัญในพื้นที่

2.6.1 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

เป้าหมายสำคัญของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) คือ การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันภายใต้การเคลื่อนย้ายสินค้าและปัจจัยการผลิตเสรี เพื่อนำไปสู่การจัดสรรทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับประเทศไทยได้มีแนวคิดในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษบริเวณชายแดน โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ริเริ่มแผนงานมาตั้งแต่ปี 2547 ล่าสุดในการประชุมคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาเศรษฐกิจครั้งที่ 1/2557 ได้ให้ความเห็นชอบพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสมในการจัดตั้งเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษตามแนวชายแดนเพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนระยะแรก 5 พื้นที่ชายแดน โดยมีเป้าหมายสำคัญ คือ เพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เพิ่มการจ้างงานและสร้างความเป็นอยู่ที่ดีให้ประชาชน แก้ปัญหาแรงงานต่างด้าวลักลอบเข้าเมืองมายังพื้นที่ตอนใน แก้ปัญหาการลักลอบนำเข้าสินค้าเกษตรผิดกฎหมายจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งแก้ปัญหาความแออัดบริเวณด่านชายแดน

สำหรับพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการกำหนดให้พื้นที่จังหวัดสงขลาเป็น 1 ใน 10 เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนในการกำหนดพื้นที่เป้าหมายในระยะที่ 1 และจังหวัดนราธิวาสเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษเป้าหมายในระยะที่ 2 เนื่องจากมีศักยภาพจากการเชื่อมโยงกับชายแดนประเทศมาเลเซียและมีมูลค่า

การค้าชายแดนและเป็นเส้นทางเดินทางผ่านแดนที่สำคัญของประเทศ โดยรัฐบาลให้การสนับสนุนด้านอำนวยความสะดวกด้านการลงทุน การให้สิทธิประโยชน์ การจัดตั้งศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านการลงทุนและแรงงาน การอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าว และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านศุลกากร

ศักยภาพในการพัฒนาของพื้นที่จังหวัดสงขลา บริเวณด้านชายแดนในพื้นที่อำเภอสะเดา และอำเภอปาดังเบซาร์ มีศักยภาพและโอกาสในด้านการค้าบริเวณชายแดนที่มีมูลค่าสูง มีความสะดวกด้านเส้นทางการคมนาคมขนส่งทั้งการขนส่งทางบกโดยผ่านทางรถไฟที่เชื่อมต่อกับประเทศมาเลเซีย และการขนส่งทางน้ำโดยพื้นที่ตั้งอยู่ใกล้กับท่าเรือปีนังและท่าเรือกลางของประเทศมาเลเซีย ทิศทางการพัฒนาที่สำคัญคือระบบโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมอาหารฮาลาลและอาหารทะเล รวมทั้งอุตสาหกรรมยางพาราและผลิตภัณฑ์สำหรับพื้นที่จังหวัดนราธิวาส มีศักยภาพและโอกาสโดยมีเส้นทางคมนาคมขนส่งที่เชื่อมโยงกับประเทศมาเลเซีย มีทุนมนุษย์และวัฒนธรรมที่มีอัตลักษณ์ของความเป็นมลายูร้อยละ 80 กับประเทศมาเลเซียและอินโดนีเซีย และมีป่าดงดิบที่อุดมสมบูรณ์ มีโอกาสพัฒนาในด้านของการเป็นศูนย์โลจิสติกส์รองรับการคมนาคมขนส่งระหว่างประเทศ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อุตสาหกรรมยางพารา ผลิตภัณฑ์ฮาลาล การค้าชายแดน เพิ่มศักยภาพพืชเศรษฐกิจ เช่น ข้าว ปาล์ม ไม้ผล

การเสริมสร้างศักยภาพทางเศรษฐกิจของพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยความร่วมมือของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) และหน่วยงานภาครัฐ รวมทั้งภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งส่วนกลางและในพื้นที่ ได้มีการจัดทำโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบในปี 2559 โดยมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาให้เป็นพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ กระตุ้นการลงทุน นำไปสู่การขยายตัวทางเศรษฐกิจในพื้นที่ รวมทั้งสามารถยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนจากการสร้างงาน สร้างรายได้ที่มั่นคงให้กับประชาชนในพื้นที่ และพื้นที่ใกล้เคียง เป้าหมายในการพัฒนาคือพื้นที่ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี อำเภอสุไหงโกลก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา

2.7 การวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT) ของพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

2.7.1 จุดแข็ง (Strengths)

1. เป็นศูนย์กลางการผลิต การแปรรูป การค้าและส่งออกยางพาราของประเทศ มีตลาดกลางซื้อขายยางพาราที่ใหญ่ที่สุดในภาคใต้ ตั้งอยู่ที่จังหวัดสงขลา และเป็นศูนย์อ้างอิงราคายางพาราของประเทศ
2. มีความพร้อมด้านการศึกษาในระดับอุดมศึกษา และมีความหลากหลายทางการศึกษา
3. มีพหุวัฒนธรรมที่เข้มแข็งและหลากหลาย
4. มีแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่นทั้งทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม ส่งผลให้รายได้ของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนสูงถึง 54,782 ล้านบาท (ปี 2558) ซึ่งสูงกว่าค่ากลางของประเทศที่มีรายได้การท่องเที่ยว 22,313 ล้านบาท และมีอัตราการขยายตัวรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.47 (ปี 2556 - 2558) เป็นลำดับที่ 8 ของประเทศ
5. มีอาหารและผลิตภัณฑ์ชุมชนหลากหลายที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะพื้นที่ สะท้อนถึงพหุวัฒนธรรมของกลุ่มจังหวัด

6. เป็นประตู (GateWay) เชื่อมโยงเศรษฐกิจ และด้านอื่นๆที่สำคัญระดับอนุภูมิภาคกับกลุ่มประเทศอาเซียนและนานาชาติ มีสินค้าผ่านแดนมูลค่า 498,658 ล้านบาท (ปี 2558) ซึ่งสูงสุดของสินค้าผ่านแดนของด่านต่างๆในประเทศ

7. เป็นแหล่งผลิตและแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำที่ผู้ประกอบการมีความเชี่ยวชาญและประสบการณ์มาอย่างยาวนาน

2.7.2 จุดอ่อน (Weaknesses)

1. ภาพลักษณ์ของความไม่สงบในพื้นที่ ส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของประชาชน

2. คุณภาพการศึกษาของประชาชนในพื้นที่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ เมื่อเทียบกับภาคใต้และประเทศ

3. ขาดแรงงานขั้นพื้นฐานในภาคการเกษตร

4. สถาบันเกษตรกรขาดองค์ความรู้ เครื่องมือ ในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางพาราขั้นต้น และผลิตภัณฑ์ขั้นสูง

5. นิคมอุตสาหกรรม/เขตอุตสาหกรรม ไม่มีความพร้อมในระบบโครงสร้างพื้นฐาน และ ขาดการส่งเสริมด้านการตลาดอย่างต่อเนื่อง

6. การบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวไม่มีประสิทธิภาพ แหล่งท่องเที่ยวไม่มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เพียงพอ

7. การพัฒนาระบบโครงข่ายคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ยังไม่ครอบคลุมทั้งพื้นที่

8. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีสภาพเสื่อมโทรม เช่น การกัดเซาะชายฝั่ง ปริมาณขยะการบุกรุกทำลายป่าไม้ปัญหาภัยแล้ง และอุทกภัยที่ประสบปัญหาในทุกปี

9. อัตราการว่างงานกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนมีอัตราการว่างงานร้อยละ 1.40 ซึ่งสูงกว่าค่ากลางของประเทศที่มีอัตราการว่างงานร้อยละ 0.75

10. สัดส่วนคนจนของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนสูงกว่าสัดส่วนคนจนในประเทศและของภาคใต้ แม้ว่าจะมีอัตราการลดลงในปี พ.ศ. 2558 แต่แนวโน้มยังไม่คงที่ โดยเฉพาะคนจนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้

11. ความรุนแรงของปัญหายาเสพติด สถิติการจับกุมยาเสพติดเพิ่มขึ้นทุกปี โดยยาเสพติดที่แพร่ระบาดมากที่สุด ได้แก่ พืชกระท่อม ยาบ้า ยาไอซ์

2.7.3 โอกาส (Opportunities)

1. การลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของรัฐบาล เช่น รถไฟรางคู่ มอเตอร์เวย์ สนามบินเบตง สะพานข้ามแม่น้ำสุโขทัย-ลก เป็นต้นส่งผลให้เพิ่มศักยภาพในระบบคมนาคมที่มีประสิทธิภาพสามารถดึงดูดนักลงทุนเข้ามาในพื้นที่ ทำให้การจ้างงานในพื้นที่เพิ่มขึ้นและผลิตภัณฑ์มวลรวมเพิ่มขึ้น

2. ภายใต้กรอบความร่วมมือแผนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย มาเลเซีย และไทย (IMT-GT) โครงการพัฒนาร่วมไทย-มาเลเซีย (JDA) โครงการยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย-มาเลเซีย (JDS) และมีคณะกรรมการแก้ไขปัญหาอุทกภัยของไทยกับมาเลเซีย (JDC) ส่งผลต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มจังหวัดที่เชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้าน

3. กลุ่มนักท่องเที่ยวจากมาเลเซียและอินโดนีเซียได้เปลี่ยนรูปแบบการท่องเที่ยวเป็นการท่องเที่ยวแบบครอบครัว และนิยมท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ สุขภาพ และเชิงพหุวัฒนธรรมสามารถเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดได้มากขึ้น

4. รัฐบาลกำหนดพื้นที่เป้าหมายเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ในจังหวัดสงขลาและจังหวัดนราธิวาสซึ่งอยู่ในกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนและเมืองยางพารา (Rubber City) ทำให้เกิดการค้าการลงทุนในพื้นที่เพิ่มขึ้น

5. นโยบายรัฐบาลในการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดชายแดนภาคใต้ “เมืองต้นแบบ : สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ก่อให้เกิดต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจที่สามารถขยายผลไปยังพื้นที่อื่นในกลุ่มจังหวัด

6. ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 กำหนดให้จังหวัดสงขลา สตูล ยะลา และนราธิวาส ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำ วางระบบป้องกันและแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้สามารถรักษาความสมดุลของระบบนิเวศในพื้นที่ได้อย่างยั่งยืน

2.7.4 อุปสรรค/ภัยคุกคาม (Threats)

1. เศรษฐกิจโลกชะลอตัว และอยู่ในภาวะผันผวน ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในภาพรวมของกลุ่มจังหวัด โดยเฉพาะธุรกิจเศรษฐกิจหลักของกลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนได้รับผลกระทบโดยตรง อาทิเช่น ราคายางพาราดกต่ำลงอย่างต่อเนื่อง อุตสาหกรรมการแปรรูปสัตว์น้ำ เป็นต้น

2. การเปลี่ยนแปลงของสภาวะภูมิอากาศในประเทศและของโลก ทั้งเอลนีโญ และลานีญาส่งผลต่อการเกิดภัยธรรมชาติ ทำให้พืชผลทางเกษตรได้รับความเสียหาย และผลผลิตต่ำกว่าปกติ ซึ่งมีผลกระทบต่อนักท่องเที่ยวหลักที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด คือ ไม้ผล และยางพาราซึ่งให้ผลผลิตตกต่ำ ผันผวนกับราคากุ้งต่ำ ซึ่งส่งผลต่อรายได้ของประชาชนในพื้นที่และภาพรวมของเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัด

3. มาตรการกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี (Non Tariff- Barriers) ของกลุ่มประเทศคู่ค้าหลัก อาทิ ฉลากคาร์บอน (Carbon Footprint) หรือกฎระเบียบสหภาพยุโรปในการต่อต้านการทำประมง IUU Fishing Tier 3 การตัดสิทธิ์พิเศษทางภาษี (GPS) ทำให้ธุรกิจหลักที่สำคัญ อาทิเช่น ด้านการประมงได้รับผลกระทบทั้งวัตถุดิบและการส่งออกของผลิตภัณฑ์แปรรูปสัตว์น้ำ เป็นต้น

บทที่ 3 สถานการณ์ทางสังคมในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้

3.1 สถานการณ์ทางสังคมเชิงกลุ่มเป้าหมาย

3.1.1 จำนวนประชากร

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรจำแนกตามช่วงอายุ และเพศ รายจังหวัด

ประชากรจำแนกตาม ช่วงอายุ และเพศ		จังหวัด					รวม
		สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	
อายุ 0 – 5 ปี	ชาย	47,840	13,010	32,111	24,152	34,358	151,471
	หญิง	45,328	12,120	30,726	22,374	33,013	143,561
	รวม	93,168	25,130	62,837	46,526	67,371	295,032
อายุ 6 – 15 ปี	ชาย	100,276	25,742	62,931	46,626	69,310	304,885
	หญิง	94,443	24,468	60,121	44,102	65,287	288,421
	รวม	194,719	50,210	123,052	90,728	134,597	593,306
อายุ 16 – 18 ปี	ชาย	30,275	7,496	18,578	13,645	20,670	90,664
	หญิง	28,849	7,071	17,858	12,745	19,599	86,122
	รวม	59,124	14,567	36,436	26,390	40,269	176,786
อายุ 19 – 25 ปี	ชาย	76,061	17,188	46,738	33,120	48,620	221,727
	หญิง	72,770	16,906	43,143	31,941	46,533	211,293
	รวม	148,831	34,094	89,881	65,061	95,153	433,020
อายุ 26 – 59 ปี	ชาย	328,473	74,732	144,621	110,062	169,594	827,482
	หญิง	353,457	76,717	149,578	114,155	178,284	872,191
	รวม	681,930	151,449	294,199	224,217	347,878	1,699,673
อายุ 60 ปีขึ้นไป	ชาย	88,082	17,085	35,070	26,813	37,836	204,886
	หญิง	114,715	20,486	46,886	32,931	47,575	262,593
	รวม	202,797	37,571	81,956	59,744	85,411	467,479
รวม	ชาย	671,007	155,253	340,049	254,418	380,388	1,801,115
	หญิง	709,562	157,768	348,312	258,248	390,291	1,864,181
	รวม	1,380,569	313,021	688,361	512,666	770,679	3,665,296

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

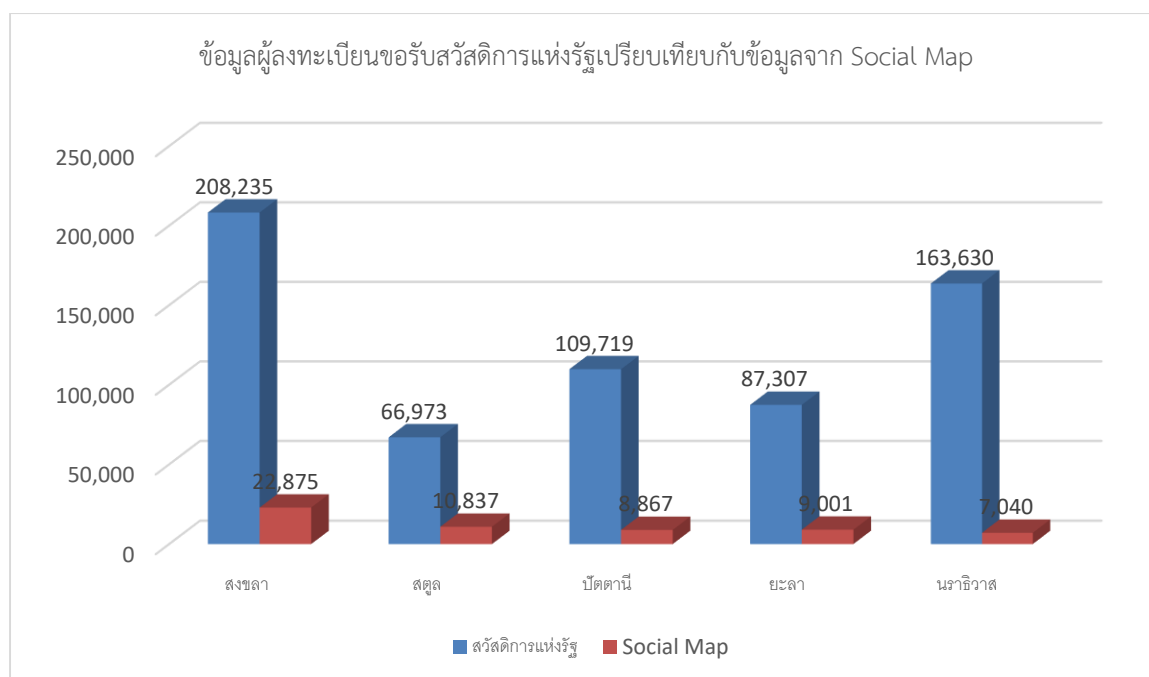
ข้อมูล ณ วันที่ 13 มิถุนายน 2561

จังหวัดที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดคือ จังหวัดสงขลา รองลงมาคือ จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดสตูล ตามลำดับ เมื่อเทียบอัตราการร้อยละระหว่างประชากรที่เป็นชายและหญิง

พบว่า มีอัตราเท่ากับ 49.14 และ 50.86 ตามลำดับ ซึ่งนับเป็นอัตราที่ใกล้เคียงกัน โดยประชากรที่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย

3.1.2 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างจำนวนผู้ที่จดทะเบียนเพื่อขอรับสวัสดิการแห่งรัฐกับข้อมูลที่จัดเก็บจาก Social Map

กราฟที่ 3.1 ข้อมูลเปรียบเทียบระหว่างจำนวนของผู้ที่จดทะเบียนเพื่อขอรับสวัสดิการแห่งรัฐกับข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่จัดเก็บจาก Social Map

กลุ่มเป้าหมาย	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	รวม
สวัสดิการแห่งรัฐ	208,235	66,973	109,719	87,307	163,380	635,614
Social Map	22,875	10,837	8,867	9,001	7,040	58,620
คิดเป็นร้อยละ	10.99	16.18	8.08	10.31	4.31	9.22

ข้อมูล Social Map เป็นการจัดเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมที่มีสถานการณ์ปัญหาสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยใช้รายชื่อจากผู้ลงทะเบียนขอรับสวัสดิการแห่งรัฐเป็นข้อมูลพื้นฐานในการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการคัดกรองและรับรองจากผู้นำท้องที่/ท้องถิ่น/แกนนำในพื้นที่ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างจำนวนของผู้ที่จดทะเบียนเพื่อขอรับสวัสดิการแห่งรัฐกับข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่จัดเก็บจาก Social Map ในภาพรวมพบว่า มีอัตราร้อยละ 9.22

3.1.3 ข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมที่จัดเก็บจาก Social Map จำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย

3.1.3.1 ประชากรเด็ก

ตารางที่ 3.2 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของเด็กในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ประเด็นปัญหา	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้างถูก คุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก	1,065,124	7,834	3,796	48.46
ยากจน	1,065,124	7,834	3,777	48.21
มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	1,065,124	7,834	1,599	20.41
กำพร้า	1,065,124	7,834	714	9.11
ขาดโอกาสทางการศึกษา	1,065,124	7,834	561	7.16
ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อ การพักอาศัย	1,065,124	7,834	488	6.23
ไม่มีอาชีพ	1,065,124	7,834	471	6.01
ว่างงาน	1,065,124	7,834	206	2.63
ไม่ได้เรียนหนังสือ	1,065,124	7,834	196	2.50
ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้	1,065,124	7,834	161	2.06
เจ็บป่วยเรื้อรัง	1,065,124	7,834	99	1.26
ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย/กำลัง ความสามารถและสติปัญญา	1,065,124	7,834	71	0.91
ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ	1,065,124	7,834	48	0.61
ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ	1,065,124	7,834	42	0.54
เสี่ยงต่อการกระทำผิด	1,065,124	7,834	41	0.52
ยังไม่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ	1,065,124	7,834	38	0.49
มีหนี้สิน และไม่มีกำรออม	1,065,124	7,834	34	0.43
ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว	1,065,124	7,834	33	0.42
ถูกทอดทิ้ง อยู่ตามลำพัง ไม่มีผู้ดูแล และมีปัญหาในการ ดำรงชีวิต	1,065,124	7,834	29	0.37
ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม	1,065,124	7,834	28	0.36
ขาดแคลนกายอุปกรณ์	1,065,124	7,834	28	0.36
ปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาสุขภาพ/โรคประจำตัว เรียนรู้ ช้า/สมาธิสั้น	1,065,124	7,834	23	0.29
ประพฤติดนไม่เหมาะสม	1,065,124	7,834	20	0.26

ตารางที่ 3.2 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของเด็ก (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
ป่วยเป็นโรคร้ายแรง	1,065,124	7,834	20	0.26
จิตเวช	1,065,124	7,834	14	0.18
เรื้อรัง	1,065,124	7,834	11	0.14
ม่ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง	1,065,124	7,834	10	0.13
ตั้งครรถ์ในวัยรุ่น และไม่พร้อมในการเลี้ยงดูบุตร	1,065,124	7,834	9	0.11
ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว/ทารุณกรรมทางร่างกาย จิตใจ	1,065,124	7,834	6	0.08
ติดเชื้อเอชไอวี/ได้รับผลกระทบจากเชื้อเอชไอวี (HIV)	1,065,124	7,834	6	0.08
เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น	1,065,124	7,834	2	0.03
ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร	1,065,124	7,834	2	0.03
ถูกละเมิดทางเพศ	1,065,124	7,834	2	0.03
การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ	1,065,124	7,834	1	0.01

สถานการณ์ของเด็กที่เป็นปัญหาสำคัญที่สุด ได้แก่ เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดา มารดาหย่าร้าง ทั้งร้างถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก ซึ่งมีอัตราร้อยละ 48.46 รองลงมาคือ ปัญหาความยากจน และมีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ซึ่งมีอัตราเท่ากับร้อยละ 48.21 และร้อยละ 20.41 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีประเด็นสำคัญในเรื่องของเด็กกำพร้า ที่มีอัตราร้อยละ 9.11 เด็กที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ร้อยละ 7.16 และเด็กที่อยู่ในที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย ร้อยละ 6.23

ตารางที่ 3.3 แสดงข้อมูลความต้องการของเด็กในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ความต้องการ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	ความต้องการ ของเด็ก	ร้อยละของ ความต้องการ
ทุนการศึกษา	1,065,124	7,834	5,855	74.74
เงินสงเคราะห์	1,065,124	7,834	3,642	46.49
เงินทุนประกอบอาชีพ	1,065,124	7,834	626	7.99
ฝึกอาชีพ	1,065,124	7,834	336	4.29
ความต้องการอื่นๆ เช่น เครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับเด็ก อุปกรณ์ทางการศึกษา โอกาสในการศึกษาต่อ การมีอาชีพ อุปกรณ์ช่วยความพิการ การซ่อม/สร้างที่อยู่อาศัย/ห้องน้ำ	1,065,124	7,834	133	1.70

ตารางที่ 3.3 แสดงข้อมูลความต้องการของเด็ก (ต่อ)

ความต้องการ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	ความต้องการ ของเด็ก	ร้อยละของ ความต้องการ
ส่งเข้ารับการรักษา/บำบัด	1,065,124	7,834	88	1.12
เบี่ยงเบนพฤติกรรม	1,065,124	7,834	78	1.00
ช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย/คุ้มครองสิทธิ	1,065,124	7,834	25	0.32
เข้าสถานสงเคราะห์/สถานคุ้มครอง	1,065,124	7,834	14	0.18
จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์	1,065,124	7,834	12	0.15

ความต้องการของเด็กที่สูงที่สุดคือทุนการศึกษา ซึ่งมีอัตราร้อยละ 74.74 รองลงมาคือเงินสงเคราะห์ และเงินทุนประกอบอาชีพ ที่มีอัตราร้อยละ 46.49 และ 7.99 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีความต้องการฝึกอาชีพ และความต้องการอื่นๆ อาทิเช่น เครื่องอุปโภคบริโภคสำหรับเด็ก อุปกรณ์ทางการศึกษา โอกาสในการศึกษาต่อ การมีอาชีพ อุปกรณ์ช่วยความพิการ การซ่อม/สร้างที่อยู่อาศัย/ห้องน้ำ ซึ่งมีอัตราร้อยละ 4.29 และร้อยละ 1.70

ตารางที่ 3.4 แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ. 2560 ของเด็กในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

การได้รับสิทธิสวัสดิการ	จำนวนที่สำรวจ	จำนวนที่ได้รับ/ไม่ได้รับ	คิดเป็นร้อยละ
ไม่เคยได้รับ	7,834	6,571	83.88
เคยได้รับ	7,834	1,263	16.12

การสำรวจการได้รับสวัสดิการของเด็กพบว่า เด็กส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับสวัสดิการ โดยมีอัตราเท่ากับร้อยละ 83.88 ส่วนที่เคยได้รับสวัสดิการมีเพียงร้อยละ 16.12

ตารางที่ 3.5 แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่เด็กได้รับในปี พ.ศ. 2560

สวัสดิการที่ได้รับ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	สิทธิสวัสดิการ ที่เคยได้รับ	ร้อยละของ สิทธิที่ได้รับ
เบี่ยงเบนพฤติกรรม	1,065,124	7,834	489	6.24
สวัสดิการภาครัฐ	1,065,124	7,834	293	3.74
เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	1,065,124	7,834	183	2.34
เงินสงเคราะห์	1,065,124	7,834	150	1.91
สวัสดิการที่ได้จากการลงทะเบียนโครงการเพื่อ สวัสดิการแห่งรัฐ	1,065,124	7,834	148	1.89
สวัสดิการอื่นๆ เช่น ทุนการศึกษา ถุงยังชีพ เงินชากาด เงินช่วยเหลือเด็กกำพร้า รถจักรยาน การรับเข้าเป็น คนใช้ในพระบรมราชูปถัมภ์ เครื่องช่วยความพิการ	1,065,124	7,834	107	1.37

ตารางที่ 3.5 แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่เด็กได้รับ (ต่อ)

สวัสดิการที่ได้รับ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	สิทธิสวัสดิการ ที่เคยได้รับ	ร้อยละของ สิทธิที่ได้รับ
เงินทุนประกอบอาชีพ	1,065,124	7,834	27	0.34
เงินซ่อมแซมบ้าน	1,065,124	7,834	10	0.13
สวัสดิการภาคเอกชน	1,065,124	7,834	7	0.09
เงินกู้	1,065,124	7,834	1	0.01

จากข้อมูลสวัสดิการที่เด็กเคยได้รับในปี พ.ศ.2560 พบว่า เป็นสวัสดิการในเรื่องของ เบี้ยความพิการมากที่สุด โดยมีอัตราร้อยละ 6.24 รองลงมาคือ สวัสดิการภาครัฐ และ เงินอุดหนุนเพื่อการ เลี้ยงดูเด็กแรกเกิด มีอัตราร้อยละ 3.74 และ 2.34 ตามลำดับ

3.1.3.2 เยาวชน

ตารางที่ 3.6 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ประเด็นปัญหา	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
ยากจน	433,020	3,804	2,043	53.71
มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	433,020	3,804	1,924	50.58
อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้าง ถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก	433,020	3,804	740	19.45
ว่างงาน	433,020	3,804	708	18.61
ไม่มีอาชีพ	433,020	3,804	455	11.96
ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อ การพักอาศัย	433,020	3,804	293	7.70
มีหนี้สิน และไม่มีการออม	433,020	3,804	264	6.94
ขาดโอกาสทางการศึกษา	433,020	3,804	232	6.10
ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว	433,020	3,804	198	5.21
ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ	433,020	3,804	170	4.47
กำพร้า	433,020	3,804	136	3.58
ไม่ได้เรียนหนังสือ	433,020	3,804	109	2.87
ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย/กำลัง ความสามารถและสติปัญญา	433,020	3,804	95	2.50
ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้	433,020	3,804	76	2.00
ม่ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง	433,020	3,804	65	1.71
เจ็บป่วยเรื้อรัง	433,020	3,804	63	1.66

ตารางที่ 3.6 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของเยาวชน (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ	433,020	3,804	41	1.08
ปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาสุขภาพ/โรคประจำตัว การ รับรู้ข่าว/สมาธิสั้น อารมณ์แปรปรวน ติดคุก ไม่มีบ้าน และที่ดินเป็นของตนเอง ไม่มีที่ทำกิน	433,020	3,804	31	0.81
ยังไม่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ	433,020	3,804	24	0.63
จิตเวช	433,020	3,804	24	0.63
เสี่ยงต่อการกระทำผิด	433,020	3,804	23	0.60
ถูกทอดทิ้ง อยู่ตามลำพัง ไม่มีผู้ดูแล และมีปัญหาใน การดำรงชีวิต	433,020	3,804	15	0.39
ขาดแคลนกายอุปกรณ์	433,020	3,804	15	0.39
ตั้งครรภในวัยรุ่น และไม่พร้อมในการเลี้ยงดูบุตร	433,020	3,804	12	0.32
ป่วยเป็นโรคร้ายแรง	433,020	3,804	11	0.29
ประพุดิตินไม่เหมาะสม	433,020	3,804	7	0.18
เร่ร่อน	433,020	3,804	7	0.18
ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม	433,020	3,804	6	0.16
ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว/ทารุณกรรมทาง ร่างกาย จิตใจ	433,020	3,804	4	0.11
ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร	433,020	3,804	3	0.08
ถูกละเมิดทางเพศ	433,020	3,804	2	0.05
ติดเชื้อเอดส์/ได้รับผลกระทบจากเชื้อเอดส์ (HIV)	433,020	3,804	2	0.05
เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น	433,020	3,804	1	0.03
ถูกบังคับใช้แรงงาน	433,020	3,804	1	0.03
การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ	433,020	3,804	1	0.03

สถานการณ์ปัญหาของเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นประเด็นสำคัญที่สุด คือ ความยากจน ซึ่งมีอัตราร้อยละ 53.71 รองลงมาคือ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และ อาศัยอยู่ใน ครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร่างถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก โดยมีอัตราเท่ากับ ร้อยละ 50.58 และ 19.45 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีปัญหาการว่างงาน ไม่มีอาชีพ และอาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัย ไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย

ตารางที่ 3.7 แสดงข้อมูลความต้องการของเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ความต้องการ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	ความต้องการ ของเยาวชน	ร้อยละของ ความต้องการ
เงินสงเคราะห์	433,020	3,804	2,127	55.91
เงินทุนประกอบอาชีพ	433,020	3,804	1,801	47.34
ทุนการศึกษา	433,020	3,804	1,098	28.86
ฝึกอาชีพ	433,020	3,804	866	22.77
ความต้องการอื่นๆ เช่น การซ่อม/สร้างที่อยู่อาศัย/ ห้องน้ำ การมีที่ดินและบ้านเป็นของตนเอง การมีอาชีพ อุปกรณ์ช่วยความพิการ/ผู้ป่วย เงินรักษาพยาบาลบุตร บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ การศึกษา กศน.	433,020	3,804	128	3.36
ส่งเข้ารับการรักษา/บำบัด	433,020	3,804	62	1.63
เบี้ยความพิการ	433,020	3,804	43	1.13
ช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย/คุ้มครองสิทธิ	433,020	3,804	18	0.47
จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์	433,020	3,804	2	0.05
เข้าสถานสงเคราะห์/สถานคุ้มครอง	433,020	3,804	2	0.05

ความต้องการของเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มากที่สุดคือเงินสงเคราะห์ ซึ่งมีอัตราร้อยละ 55.91 รองลงมาคือ เงินทุนประกอบอาชีพ และ ทุนการศึกษา ที่มีอัตราร้อยละ 47.34 และ 28.86 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.8 แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ. 2560 ของเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

การได้รับสิทธิสวัสดิการ	จำนวนที่สำรวจ	จำนวนที่ได้รับ/ไม่ได้รับ	คิดเป็นร้อยละ
ไม่เคยได้รับ	3,804	1,721	45.24
เคยได้รับ	3,804	2,083	54.76

การสำรวจการได้รับสวัสดิการของเยาวชนพบว่า เยาวชนส่วนใหญ่เคยได้รับสวัสดิการ โดยมีอัตราเท่ากับร้อยละ 54.76 ส่วนที่ไม่เคยได้รับสวัสดิการมีอัตราร้อยละ 45.24

ตารางที่ 3.9 แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่เยาวชนได้รับในปี พ.ศ. 2560

สวัสดิการที่ได้รับ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	สิทธิสวัสดิการ ที่เคยได้รับ	ร้อยละของ สิทธิที่ได้รับ
สวัสดิการที่ได้จากการลงทะเบียนโครงการเพื่อ สวัสดิการแห่งรัฐ	433,020	3,804	1,519	39.93
เบี้ยความพิการ	433,020	3,804	360	9.46
สวัสดิการภาครัฐ	433,020	3,804	275	7.23

ตารางที่ 3.9 แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่เยาวชนได้รับ (ต่อ)

สวัสดิการที่ได้รับ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	สิทธิสวัสดิการ ที่เคยได้รับ	ร้อยละของ สิทธิที่ได้รับ
เงินสงเคราะห์	433,020	3,804	95	2.50
เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	433,020	3,804	80	2.10
เงินทุนประกอบอาชีพ	433,020	3,804	40	1.05
เงินซ่อมแซมบ้าน	433,020	3,804	15	0.39
สวัสดิการอื่นๆ เช่น ทุนการศึกษา ถุงยังชีพ เครื่องช่วย ความพิการ	433,020	3,804	10	0.26
สวัสดิการภาคเอกชน	433,020	3,804	6	0.16
เงินกู้	433,020	3,804	6	0.16

จากข้อมูลสวัสดิการที่เยาวชนเคยได้รับในปี พ.ศ.2560 พบว่า เป็นสวัสดิการที่ได้จากการลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐมากที่สุด โดยมีอัตราร้อยละ 39.93 รองลงมาคือ เบี้ยความพิการ และ สวัสดิการภาครัฐ มีอัตราร้อยละ 9.46 และ 7.23 ตามลำดับ

3.1.3.3 ร้อยละงาน

ตารางที่ 3.10 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของวัยแรงงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ประเด็นปัญหา	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	1,699,673	26,629	18,895	70.95
ยากจน	1,699,673	26,629	16,903	63.48
มีหนี้สิน และไม่มีการออม	1,699,673	26,629	4,865	18.27
ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว	1,699,673	26,629	3,888	14.60
ว่างงาน	1,699,673	26,629	3,007	11.29
อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้าง ถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก	1,699,673	26,629	2,755	10.35
ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อ การพักอาศัย	1,699,673	26,629	2,681	10.07
ไม่มีอาชีพ	1,699,673	26,629	2,175	8.17
เจ็บป่วยเรื้อรัง	1,699,673	26,629	1,443	5.42
ม่ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง	1,699,673	26,629	1,033	3.88
ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ	1,699,673	26,629	825	3.10
ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย/กำลัง ความสามารถและสติปัญญา	1,699,673	26,629	813	3.05

ตารางที่ 3.10 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของวัยแรงงาน (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้	1,699,673	26,629	506	1.90
ไม่ได้เรียนหนังสือ	1,699,673	26,629	442	1.66
ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ	1,699,673	26,629	413	1.55
จิตเวช	1,699,673	26,629	322	1.21
ปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาสุขภาพ/โรคประจำตัว ติด สุรา/ยาเสพติด ไม่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ไม่ มีที่ทำกิน ไม่มีอาชีพที่มั่นคง ติดคุก	1,699,673	26,629	309	1.16
ยังไม่ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคนพิการ	1,699,673	26,629	261	0.98
ขาดโอกาสทางการศึกษา	1,699,673	26,629	256	0.96
ป่วยเป็นโรคร้ายแรง	1,699,673	26,629	218	0.82
กำพรวด	1,699,673	26,629	176	0.66
ขาดแคลนกายอุปกรณ์	1,699,673	26,629	125	0.47
ถูกทอดทิ้ง อยู่ตามลำพัง ไม่มีผู้ดูแล และมีปัญหาใน การดำรงชีวิต	1,699,673	26,629	104	0.39
ติดเชื้อเอดส์/ได้รับผลกระทบจากเชื้อเอดส์ (HIV)	1,699,673	26,629	94	0.35
เสี่ยงต่อการกระทำผิด	1,699,673	26,629	51	0.19
เร่ร่อน	1,699,673	26,629	33	0.12
ประพุดิตินไม่เหมาะสม	1,699,673	26,629	29	0.11
ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว/ทารุณกรรมทาง ร่างกาย จิตใจ	1,699,673	26,629	17	0.06
ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร	1,699,673	26,629	11	0.04
ถูกละเมิดทางเพศ	1,699,673	26,629	8	0.03
ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ	1,699,673	26,629	7	0.03
เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น	1,699,673	26,629	4	0.02
ถูกบังคับใช้แรงงาน	1,699,673	26,629	4	0.02
การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ	1,699,673	26,629	3	0.01

สถานการณ์ปัญหาของวัยแรงงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นประเด็นสำคัญที่สุดคือ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ ซึ่งมีอัตราร้อยละ 70.95 รองลงมาคือ ความยากจน และมีหนี้สิน และไม่มีการออม โดยมีอัตราเท่ากับร้อยละ 63.48 และ 18.27 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีปัญหาเรื่องที่ต้อง

ดูแลบุคคลในครอบครัว การว่างงาน อยู่ในครอบครัวยากจน และได้รับความลำบาก และอาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัย
ไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย

ตารางที่ 3.11 แสดงข้อมูลความต้องการของวัยแรงงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ความต้องการ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	ความต้องการ ของวัยแรงงาน	ร้อยละของ ความต้องการ
เงินสงเคราะห์	1,699,673	26,629	18,899	70.97
เงินทุนประกอบอาชีพ	1,699,673	26,629	15,096	56.69
ฝึกอาชีพ	1,699,673	26,629	4,270	16.04
ทุนการศึกษา	1,699,673	26,629	2,618	9.83
ความต้องการอื่นๆ เช่น การซ่อม/สร้างที่อยู่อาศัย/ ห้องน้ำ การมีที่ดินและบ้านเป็นของตนเอง การมีอาชีพ ที่มั่นคง อุปกรณ์ช่วยความพิการ/ผู้ป่วย เงิน รักษาพยาบาลคนในครอบครัว บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	1,699,673	26,629	1,765	6.63
ส่งเข้ารับการรักษา/บำบัด	1,699,673	26,629	482	1.81
เบี้ยความพิการ	1,699,673	26,629	396	1.49
ช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย/คุ้มครองสิทธิ	1,699,673	26,629	109	0.41
จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์	1,699,673	26,629	27	0.10
เข้าสถานสงเคราะห์/สถานคุ้มครอง	1,699,673	26,629	8	0.03

ความต้องการของวัยแรงงานในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มากที่สุดคือเงิน
สงเคราะห์ ซึ่งมีอัตราร้อยละ 70.97 รองลงมาคือ เงินทุนประกอบอาชีพ และการฝึกอาชีพ ที่มีอัตราร้อยละ
56.69 และ 16.04 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.12 แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ. 2560 ของวัยแรงงานในพื้นที่
5 จังหวัดชายแดนใต้

การได้รับสิทธิสวัสดิการ	จำนวนที่สำรวจ	จำนวนที่ได้รับ/ไม่ได้รับ	คิดเป็นร้อยละ
ไม่เคยได้รับ	26,629	7,834	29.42
เคยได้รับ	26,629	18,795	70.58

การสำรวจการได้รับสวัสดิการของวัยแรงงานพบว่า วัยแรงงานส่วนใหญ่เคยได้รับ
สวัสดิการ โดยมีอัตราเท่ากับร้อยละ 70.58 ส่วนที่ไม่เคยได้รับสวัสดิการมีอัตราร้อยละ 29.42

ตารางที่ 3.13 แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่วัยแรงงานได้รับในปี พ.ศ. 2560

สวัสดิการที่ได้รับ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	สิทธิสวัสดิการ ที่เคยได้รับ	ร้อยละของ สิทธิที่ได้รับ
สวัสดิการที่ได้จากการลงทะเบียนโครงการเพื่อ สวัสดิการแห่งรัฐ	1,699,673	26,629	14,773	55.48
เบี้ยความพิการ	1,699,673	26,629	2,750	10.33
สวัสดิการภาครัฐ	1,699,673	26,629	2,393	8.99
เงินสงเคราะห์	1,699,673	26,629	826	3.10
เงินซ่อมแซมบ้าน	1,699,673	26,629	422	1.58
เงินทุนประกอบอาชีพ	1,699,673	26,629	362	1.36
สวัสดิการอื่นๆ เช่น พทุนการศึกษาของบุตร ประกันสังคม เงิน/สิ่งของจากชมรม/สมาคมต่างๆ เงิน เดือน อสม. การฝึกอบรมอาชีพ/ช่วยเหลือเรื่องอาชีพ ถูกยั้งชีพ เงินสหกรณ์ เงินช่วยความพิการของทหาร ผ่านศึก การส่งเข้ารับการรักษา การสร้างบ้าน/ห้องน้ำ ผู้สูงอายุ/ผู้พิการ	1,699,673	26,629	95	0.36
สวัสดิการภาคเอกชน	1,699,673	26,629	43	0.16
เงินกู้	1,699,673	26,629	40	0.15

จากข้อมูลสวัสดิการที่วัยแรงงานเคยได้รับในปี พ.ศ.2560 พบว่า เป็นสวัสดิการที่ได้จาก
การลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐมากที่สุด โดยมีอัตราร้อยละ 55.48 รองลงมาคือ เบี้ยความพิการ
และ สวัสดิการภาครัฐ มีอัตราร้อยละ 10.33 และ 8.99 ตามลำดับ

3.1.3.4 ผู้สูงอายุ

ตารางที่ 3.14 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของผู้สูงอายุในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ประเด็นปัญหา	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
ยากจน	467,479	20,089	13,892	69.15
มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	467,479	20,089	13,405	66.73
ไม่มีอาชีพ	467,479	20,089	2,955	14.71
เจ็บป่วยเรื้อรัง	467,479	20,089	2,919	14.53
ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อ การพักอาศัย	467,479	20,089	2,143	10.67
มีหนี้สิน และไม่มีการออม	467,479	20,089	1,911	9.51
ว่างงาน	467,479	20,089	1,871	9.31

ตารางที่ 3.14 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของผู้สูงอายุ (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้าง ถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก	467,479	20,089	1,840	9.16
ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว	467,479	20,089	1,761	8.77
ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้	467,479	20,089	848	4.22
ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย/กำลัง ความสามารถและสติปัญญา	467,479	20,089	449	2.24
ถูกทอดทิ้ง อยู่ตามลำพัง ไม่มีผู้ดูแล และมีปัญหาใน การดำรงชีวิต	467,479	20,089	440	2.19
ยังไม่ยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการ	467,479	20,089	382	1.90
ม่ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง	467,479	20,089	369	1.84
ไม่ได้เรียนหนังสือ	467,479	20,089	353	1.76
ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ	467,479	20,089	318	1.58
ป่วยเป็นโรคร้ายแรง	467,479	20,089	315	1.57
ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ	467,479	20,089	252	1.25
ปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาสุขภาพ/โรค ไม่มีค่าใช้จ่าย ในการรักษาพยาบาล อยู่ตามลำพัง เนื่องจากสามี/ ลูกทำงานต่างถิ่น มีเฉพาะผู้สูงอายุในครอบครัว ไม่มี บ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ไม่มีที่ทำกิน ไม่มีอาชีพ ที่แน่นอน ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ มีบุตรพิการ/ ติดยาเสพติด ในครอบครัวมีผู้ป่วย ผู้พิการ คน ว่างงาน คนไม่มีชื่อในทะเบียนราษฎร์ และเด็ก ระบบสาธารณสุขไม่เหมาะสม	467,479	20,089	239	1.19
ขาดแคลนกายอุปกรณ์	467,479	20,089	213	1.06
จิตเวช	467,479	20,089	114	0.57
ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	467,479	20,089	86	0.43
ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม	467,479	20,089	66	0.33
ขาดโอกาสทางการศึกษา	467,479	20,089	54	0.27
เรื้อรัง	467,479	20,089	33	0.16
ติดเชื้อเอดส์/ได้รับผลกระทบจากเชื้อเอดส์ (HIV)	467,479	20,089	20	0.10
ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร์	467,479	20,089	14	0.07

ตารางที่ 3.14 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของผู้สูงอายุ (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
เสี่ยงต่อการกระทำผิด	467,479	20,089	9	0.04
ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว/ทารุณกรรมทางร่างกาย จิตใจ	467,479	20,089	7	0.03
ประพฤติดนไม่เหมาะสม	467,479	20,089	4	0.02
ถูกบังคับใช้แรงงาน	467,479	20,089	3	0.01
ถูกละเมิดทางเพศ	467,479	20,089	3	0.01
ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ	467,479	20,089	3	0.01
เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น	467,479	20,089	2	0.01
การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ	467,479	20,089	2	0.01

สถานการณ์ปัญหาของผู้สูงอายุในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นประเด็นสำคัญที่สุดคือ ความยากจน ซึ่งมีอัตราร้อยละ 69.15 รองลงมาคือ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และ ไม่มีอาชีพ โดยมีอัตราเท่ากับร้อยละ 66.73 และ 14.71 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการเจ็บป่วยเรื้อรัง การอาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย มีหนี้สิน และไม่มีการออม

ตารางที่ 3.15 แสดงข้อมูลความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ความต้องการ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	ความต้องการ ของผู้สูงอายุ	ร้อยละของ ความต้องการ
เงินสงเคราะห์	467,479	20,089	17,758	88.40
เงินทุนประกอบอาชีพ	467,479	20,089	5,416	26.96
ความต้องการอื่นๆ เช่น การซ่อม/สร้างที่อยู่อาศัย/ห้องน้ำ การมีที่ดินและบ้านเป็นของตนเอง การมีที่ดิน/เครื่องมือสำหรับประกอบอาชีพ อุปกรณ์ช่วยความพิการ/ผู้ป่วย เงินค่ารักษาพยาบาล บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ การเพิ่มเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เงินชำระหนี้สิน การส่งเสริมอาชีพและรายได้ เครื่องอุปโภคบริโภค อุปกรณ์ใช้สอยในครัวเรือน	467,479	20,089	1,366	6.80
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	467,479	20,089	844	4.20
ฝึกอาชีพ	467,479	20,089	654	3.26
ส่งเข้ารับการรักษา/บำบัด	467,479	20,089	598	2.98
เบี้ยความพิการ	467,479	20,089	458	2.28
ทุนการศึกษา (สำหรับบุตรหลาน)	467,479	20,089	437	2.18
ช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย/คุ้มครองสิทธิ	467,479	20,089	97	0.48

ตารางที่ 3.15 แสดงข้อมูลความต้องการของผู้สูงอายุ (ต่อ)

ความต้องการ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	ความต้องการ ของผู้สูงอายุ	ร้อยละของ ความต้องการ
จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์	467,479	20,089	17	0.08
เข้าสถานสงเคราะห์/สถานคุ้มครอง	467,479	20,089	15	0.07

ความต้องการของผู้สูงอายุในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มากที่สุดคือเงินสงเคราะห์ ซึ่งมีอัตราร้อยละ 88.39 รองลงมาคือ เงินทุนประกอบอาชีพ และ ความต้องการอื่นๆ เช่น การซ่อม/สร้างที่อยู่อาศัย/ห้องน้ำ การมีที่ดินและบ้านเป็นของตนเอง อุปกรณ์ช่วยความพิการ/ผู้ป่วย และเงินค่ารักษาพยาบาล เป็นต้น ที่มีอัตราร้อยละ 26.96 และ 6.80 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.16 แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ. 2560 ของผู้สูงอายุในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

การได้รับสิทธิสวัสดิการ	จำนวนที่สำรวจ	จำนวนที่ได้รับ/ไม่ได้รับ	คิดเป็นร้อยละ
ไม่เคยได้รับ	20,089	1,316	6.55
เคยได้รับ	20,089	18,773	93.45

การสำรวจการได้รับสวัสดิการของผู้สูงอายุพบว่า ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เคยได้รับสวัสดิการ โดยมีอัตราเท่ากับร้อยละ 93.45 ส่วนที่ไม่เคยได้รับสวัสดิการมีอัตราร้อยละ 6.55

ตารางที่ 3.17 แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่ผู้สูงอายุได้รับในปี พ.ศ. 2560

สวัสดิการที่ได้รับ	จำนวน ทั้งหมด	จำนวนที่ สำรวจ	สิทธิสวัสดิการ ที่เคยได้รับ	ร้อยละของ สิทธิที่ได้รับ
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	467,479	20,089	15,305	76.19
สวัสดิการที่ได้จากการลงทะเบียนโครงการเพื่อ สวัสดิการแห่งรัฐ	467,479	20,089	10,466	52.10
เบี้ยความพิการ	467,479	20,089	2,614	13.01
สวัสดิการภาครัฐ	467,479	20,089	1,759	8.76
เงินสงเคราะห์	467,479	20,089	636	3.17
เงินซ่อมแซมบ้าน	467,479	20,089	307	1.53
เงินทุนประกอบอาชีพ	467,479	20,089	179	0.89
สวัสดิการอื่นๆ เช่น การฝึกอบรมอาชีพ/ช่วยเหลือเรื่อง อาชีพ การจัดสรรที่ดินทำกิน เงินช่วยเหลือสร้างบ้าน เงินช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ HIV ฤๅยังชีพ เครื่องอุปโภค บริโภค เงินเดือน อสม. ค่าตอบแทนโต๊ะอิหม่าม เครื่องช่วยความพิการ เงินช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับ ผลกระทบฯ ทุนการศึกษาของบุตร/หลาน	467,479	20,089	69	0.34

ตารางที่ 3.17 แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่ผู้สูงอายุได้รับ (ต่อ)

สวัสดิการที่ได้รับ	จำนวนทั้งหมด	จำนวนที่สำรวจ	สิทธิสวัสดิการที่เคยได้รับ	ร้อยละของสิทธิที่ได้รับ
สวัสดิการภาคเอกชน	467,479	20,089	27	0.13
เงินกู้	467,479	20,089	2	0.01

จากข้อมูลสวัสดิการที่ผู้สูงอายุเคยได้รับในปี พ.ศ.2560 พบว่า เป็นสวัสดิการที่ได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุมากที่สุด โดยมีอัตราร้อยละ 76.19 รองลงมาคือ การลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ และ เบี้ยความพิการ มีอัตราร้อยละ 52.10 และ 13.01 ตามลำดับ

3.1.3.5 กลุ่มเป้าหมายอื่นๆ

นอกจากกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็ก เยาวชน วัยแรงงาน และผู้สูงอายุแล้ว ยังมีกลุ่มเป้าหมายอีกส่วนหนึ่งที่ไม่สามารถจัดอยู่ในกลุ่มช่วงวัยใดได้อย่างชัดเจน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายนี้มีจำนวนที่ไม่สูงมากนัก และมีประเด็นปัญหา ความต้องการ และสิทธิสวัสดิการที่เคยได้รับ ดังนี้

ตารางที่ 3.18 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ประเด็นปัญหา	จำนวนที่สำรวจ	จำนวนที่ประสบปัญหา	ร้อยละที่ประสบปัญหา
ยากจน	264	167	63.26
มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	264	112	42.42
อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้าง ถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก	264	66	25.00
มีหนี้สิน และไม่มีการออม	264	22	8.33
ว่างงาน	264	19	7.20
ไม่มีอาชีพ	264	18	6.82
เจ็บป่วยเรื้อรัง	264	16	6.06
ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย	264	14	5.30
กำพร้า	264	14	5.30
ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้	264	10	3.79
ไม่ได้เรียนหนังสือ	264	10	3.79
ขาดโอกาสทางการศึกษา	264	10	3.79
ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว	264	7	2.65
ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย/กำลังความสามารถและสติปัญญา	264	6	2.27

ตารางที่ 3.18 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
ม่ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง	264	4	1.52
ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ	264	3	1.14
ขาดแคลนกายอุปกรณ์	264	3	1.14
เสี่ยงต่อการกระทำผิด	264	2	0.76
ป่วยเป็นโรคร้ายแรง	264	2	0.76
ยังไม่ยื่นคำขอมิบัติประจำตัวคนพิการ	264	2	0.76
ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ	264	2	0.76
เร่ร่อน	264	1	0.38
ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม	264	1	0.38
ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว/ทารุณกรรมทางร่างกาย จิตใจ	264	1	0.38
เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น	264	1	0.38
ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร	264	1	0.38

สถานการณ์ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายอื่นๆในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นประเด็นสำคัญที่สุดคือ ความยากจน ซึ่งมีอัตราร้อยละ 63.26 รองลงมาคือ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และ อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร่างถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก โดยมีอัตราเท่ากับ ร้อยละ 42.42 และ 25.00 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการมีหนี้สิน และไม่มีการออม การว่างงาน ไม่มีอาชีพ เจ็บป่วยเรื้อรัง และการอาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย

ตารางที่ 3.19 แสดงข้อมูลความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ความต้องการ	จำนวนที่ สำรวจ	ความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย	ร้อยละของ ความต้องการ
เงินสงเคราะห์	264	163	61.74
ทุนการศึกษา	264	100	37.88
เงินทุนประกอบอาชีพ	264	72	27.27
ฝึกอาชีพ	264	20	7.58
ส่งเข้ารับการรักษา/บำบัด	264	8	3.03
เบี้ยความพิการ	264	5	1.89
ความต้องการอื่นๆ เช่น การซ่อม/สร้างที่อยู่อาศัย บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	264	5	1.89
จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์	264	3	1.14
ช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย/คุ้มครองสิทธิ	264	1	0.38
เข้าสถานสงเคราะห์/สถานคุ้มครอง	264	1	0.38

ความต้องการของกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มากที่สุดคือเงินสงเคราะห์ ซึ่งมีอัตราร้อยละ 61.74 รองลงมาคือ ทุนการศึกษา และ เงินทุนประกอบอาชีพ ที่มีอัตราร้อยละ 37.88 และ 27.27 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.20 แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ. 2560 ของกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

การได้รับสิทธิสวัสดิการ	จำนวนที่สำรวจ	จำนวนที่ได้รับ/ไม่ได้รับ	คิดเป็นร้อยละ
ไม่เคยได้รับ	264	134	50.76
เคยได้รับ	264	130	49.24

การสำรวจการได้รับสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมายอื่นๆ พบว่า กลุ่มเป้าหมายอื่นส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับสวัสดิการ โดยมีอัตราเท่ากับร้อยละ 50.76 ส่วนที่เคยได้รับสวัสดิการมีอัตราร้อยละ 49.24

ตารางที่ 3.21 แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่กลุ่มเป้าหมายอื่นๆ ได้รับในปี พ.ศ. 2560

สวัสดิการที่ได้รับ	จำนวนที่สำรวจ	สิทธิสวัสดิการที่เคยได้รับ	ร้อยละของสิทธิที่ได้รับ
สวัสดิการที่ได้จากการลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ	264	66	25.00
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	264	39	14.77
เบี้ยความพิการ	264	27	10.23
สวัสดิการภาครัฐ	264	23	8.71
เงินสงเคราะห์	264	18	6.82
เงินทุนประกอบอาชีพ	264	6	2.27
เงินซ่อมแซมบ้าน	264	4	1.52
เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	264	2	0.76
สวัสดิการอื่นๆ เช่น เครื่องช่วยความพิการ ทุนการศึกษา	264	2	0.76
สวัสดิการภาคเอกชน	264	1	0.38

จากข้อมูลสวัสดิการที่กลุ่มเป้าหมายอื่นๆ เคยได้รับในปี พ.ศ.2560 พบว่า เป็นสวัสดิการที่ได้จากการลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐมากที่สุด โดยมีอัตราร้อยละ 25.00 รองลงมาคือ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และ เบี้ยความพิการ มีอัตราร้อยละ 14.77 และ 10.23 ตามลำดับ

3.1.3.6 สรุปประเด็นปัญหา ความต้องการ และสิทธิสวัสดิการที่ทุกกลุ่มเป้าหมายเคยได้รับ

ตารางที่ 3.22 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของทุกกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ 5 จังหวัด

ชายแดนใต้

ประเด็นปัญหา	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
ยากจน	58,620	36,782	62.75
มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ	58,620	35,935	61.30
อยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร้างถูกคุมขัง/ แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก	58,620	9,197	15.69
มีหนี้สิน และไม่มีการออม	58,620	7,096	12.11
ไม่มีอาชีพ	58,620	6,074	10.36
ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว	58,620	5,887	10.04
ว่างงาน	58,620	5,811	9.91
ที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย	58,620	5,619	9.59
เจ็บป่วยเรื้อรัง	58,620	4,540	7.74
ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้	58,620	1,601	2.73
ม่ายที่ต้องเลี้ยงดูบุตรตามลำพัง	58,620	1,481	2.53
ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัวเกินวัย/กำลังความสามารถและ สติปัญญา	58,620	1,434	2.45
ขาดทักษะในการประกอบอาชีพ	58,620	1,297	2.21
ขาดโอกาสทางการศึกษา	58,620	1,113	1.90
ไม่ได้เรียนหนังสือ	58,620	1,110	1.89
กำพร้า	58,620	1,040	1.77
ไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐ	58,620	817	1.39
ยังไม่ยื่นคำขอมิบัตรประจำตัวคนพิการ	58,620	707	1.21
ปัญหาอื่นๆ เช่น ปัญหาสุขภาพ/โรคประจำตัว ไม่มีบ้านและที่ดิน เป็นของตนเอง ไม่มีที่ทำกิน ไม่มีอาชีพที่มั่นคง ติดสุรา/ยาเสพติด ติดคุก ไม่มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล มีเฉพาะผู้สูงอายุใน ครอบครัว	58,620	602	1.03
ถูกทอดทิ้ง อยู่ตามลำพัง ไม่มีผู้ดูแล และมีปัญหาในการดำรงชีวิต	58,620	588	1.00
ป่วยเป็นโรคร้ายแรง	58,620	566	0.97
จิตเวช	58,620	474	0.81
ขาดแคลนกายอุปกรณ์	58,620	384	0.66

ตารางที่ 3.22 แสดงข้อมูลประเด็นปัญหาของทุกกลุ่มเป้าหมาย (ต่อ)

ประเด็นปัญหา	จำนวนที่ สำรวจ	จำนวนที่ ประสบปัญหา	ร้อยละที่ ประสบปัญหา
เสี่ยงต่อการกระทำผิด	58,620	126	0.21
ติดเชื้อเอดส์/ได้รับผลกระทบจากเชื้อเอดส์ (HIV)	58,620	122	0.21
ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม	58,620	101	0.17
ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	58,620	86	0.15
เร่ร่อน	58,620	85	0.15
ประพฤติดนไม่เหมาะสม	58,620	60	0.10
ถูกระทำความรุนแรงในครอบครัว/ทารุณกรรมทางร่างกาย จิตใจ	58,620	35	0.06
ไม่มีสถานะทางทะเบียนราษฎร	58,620	31	0.05
ตั้งครกรในวัยรุ่น และไม่พร้อมในการเลี้ยงดูบุตร	58,620	21	0.04
ถูกละเมิดทางเพศ	58,620	15	0.03
เป็นผู้กระทำความรุนแรงต่อผู้อื่น	58,620	10	0.02
ถูกแสวงหาประโยชน์ทางเพศ	58,620	10	0.02
ถูกบังคับใช้แรงงาน	58,620	8	0.01
การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ	58,620	7	0.01

สถานการณ์ปัญหาของทุกกลุ่มเป้าหมายโดยรวมในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เป็นประเด็นสำคัญที่สุดคือ ความยากจน ซึ่งมีอัตราร้อยละ 62.75 รองลงมาคือ มีรายได้ไม่เพียงพอแก่การครองชีพ และอยู่ในครอบครัวยากจน/บิดามารดาหย่าร้าง ทั้งร่างถูกคุมขัง/แยกกันอยู่และได้รับความลำบาก โดยมีอัตราเท่ากับร้อยละ 61.30 และ 15.69 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการมีหนี้สิน และไม่มีการออม ไม่มีอาชีพ ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว การว่างงาน และการอาศัยอยู่ในที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/สภาพที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย

ตารางที่ 3.23 แสดงข้อมูลความต้องการของทุกกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ความต้องการ	จำนวนที่ สำรวจ	ความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย	ร้อยละของ ความต้องการ
เงินสงเคราะห์	58,620	42,589	72.65
เงินทุนประกอบอาชีพ	58,620	23,011	39.25
ทุนการศึกษา	58,620	10,108	17.24
ฝึกอาชีพ	58,620	6,146	10.48
ความต้องการอื่นๆ เช่น การซ่อม/สร้างที่อยู่อาศัย/ห้องน้ำ การมีที่ดิน และบ้านเป็นของตนเอง เครื่องอุปโภคบริโภค โอกาสในการศึกษาต่อ การมีอาชีพ อุปกรณ์ช่วยความพิการ เงินรักษาพยาบาล บัตรสวัสดิการแห่งรัฐ	58,620	3,397	5.79

ตารางที่ 3.23 แสดงข้อมูลความต้องการของทุกกลุ่มเป้าหมาย (ต่อ)

ความต้องการ	จำนวนที่ สำรวจ	ความต้องการของ กลุ่มเป้าหมาย	ร้อยละของ ความต้องการ
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	58,620	844	1.44
ส่งเข้ารับการรักษา/บำบัด	58,620	756	1.29
เบี้ยความพิการ	58,620	584	1.00
ช่วยเหลือทางด้านกฎหมาย/คุ้มครองสิทธิ	58,620	141	0.24
จัดหาครอบครัวอุปถัมภ์	58,620	34	0.06
เข้าสถานสงเคราะห์/สถานคุ้มครอง	58,620	32	0.05

ความต้องการของทุกกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มากที่สุดคือ เงินสงเคราะห์ ซึ่งมีอัตราร้อยละ 72.65 รองลงมาคือ เงินทุนประกอบอาชีพ และ ทุนการศึกษา ที่มีอัตราร้อยละ 39.25 และ 17.24 ตามลำดับ

ตารางที่ 3.24 แสดงข้อมูลการได้รับสิทธิสวัสดิการในปี พ.ศ. 2560 ของทุกกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

การได้รับสิทธิสวัสดิการ	จำนวนที่สำรวจ	จำนวนที่ได้รับ/ไม่ได้รับ	คิดเป็นร้อยละ
ไม่เคยได้รับ	58,620	17,576	29.98
เคยได้รับ	58,620	41,044	70.02

การสำรวจการได้รับสวัสดิการของทุกกลุ่มเป้าหมาย พบว่า กลุ่มเป้าหมายส่วนใหญ่ เคยได้รับสวัสดิการ โดยมีอัตราเท่ากับร้อยละ 70.02 ส่วนที่ไม่เคยได้รับสวัสดิการมีอัตราร้อยละ 29.98

ตารางที่ 3.25 แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการที่ทุกกลุ่มเป้าหมายเคยได้รับในปี พ.ศ. 2560

สวัสดิการที่ได้รับ	จำนวนที่ สำรวจ	สิทธิสวัสดิการ ที่เคยได้รับ	ร้อยละของ สิทธิที่ได้รับ
สวัสดิการที่ได้จากการลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐ	58,620	26,972	46.01
เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ	58,620	15,344	26.18
เบี้ยความพิการ	58,620	6,240	10.64
สวัสดิการภาครัฐ	58,620	4,743	8.09
เงินสงเคราะห์	58,620	1,725	2.94
เงินซ่อมแซมบ้าน	58,620	758	1.29
เงินทุนประกอบอาชีพ	58,620	614	1.05
สวัสดิการอื่นๆ เช่น เครื่องช่วยความพิการ ทุนการศึกษา ถูยงชีพ การฝึกอบรมอาชีพ/ช่วยเหลือเรื่องอาชีพ เงินชากาด การช่วยเหลือด้านการรักษาพยาบาล การจัดสรรที่ดินทำกิน การสร้างบ้าน/ห้องน้ำผู้สูงอายุ/ผู้พิการ เงินเดือน อสม.	58,620	283	0.48

ตารางที่ 3.25 แสดงข้อมูลสิทธิสวัสดิการทุกกลุ่มเป้าหมายเคยได้รับ (ต่อ)

สวัสดิการที่ได้รับ	จำนวนที่ สำรวจ	สิทธิสวัสดิการ ที่เคยได้รับ	ร้อยละของ สิทธิที่ได้รับ
เงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด	58,620	265	0.45
สวัสดิการภาคเอกชน	58,620	84	0.14
เงินกู้	58,620	49	0.08

จากข้อมูลสวัสดิการที่ทุกกลุ่มเป้าหมายเคยได้รับในปี พ.ศ.2560 พบว่า เป็นสวัสดิการที่ได้จากการลงทะเบียนโครงการเพื่อสวัสดิการแห่งรัฐมากที่สุด โดยมีอัตราร้อยละ 46.01 รองลงมาคือ เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และ เบี้ยความพิการ มีอัตราร้อยละ 26.18 และ 10.64 ตามลำดับ

3.1.3.7 สรุปจำนวนคนพิการจากการจัดเก็บข้อมูล Social Map

ตารางที่ 3.26 แสดงข้อมูลจำนวนคนพิการจำแนกตามประเภท และกลุ่มเป้าหมาย ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนใต้

ประเภทของความพิการ	กลุ่มเป้าหมายประเภทต่างๆ						คิดเป็น ร้อยละ
	เด็ก	เยาวชน	วัยแรงงาน	ผู้สูงอายุ	อื่นๆ	รวม	
ทางการเคลื่อนไหว/ทางร่างกาย	216	141	1,450	2,025	14	3,846	48.76
ทางสติปัญญา	172	135	644	121	9	1,081	13.71
ทางการได้ยิน/สื่อความหมาย	49	32	313	576	3	973	12.34
ทางการมองเห็น	45	20	262	350	3	680	8.62
พิการซ้ำซ้อน	99	59	240	267	8	673	8.53
ทางจิตใจ/พฤติกรรม	10	25	371	96	1	503	6.38
ทางการเรียนรู้	24	6	30	9	1	70	0.89
ทางออทิสติก	35	9	16	1	0	61	0.77
รวม	650	427	3,326	3,445	39	7,887	100.00

จำนวนคนพิการเมื่อจำแนกตามประเภทของความพิการพบว่า มีคนพิการทางการเคลื่อนไหว/ทางร่างกายมากที่สุด โดยคิดเป็นร้อยละ 48.76 รองลงมาคือ คนพิการทางสติปัญญา และคนพิการทางการได้ยิน/สื่อความหมาย ซึ่งมีค่าร้อยละ 13.71 และ 12.34 ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาคนพิการตามประเภทของกลุ่มเป้าหมายพบว่า กลุ่มผู้สูงอายุมีจำนวนคนพิการมากที่สุด รองลงมาคือ กลุ่มวัยแรงงาน และวัยเด็ก ตามลำดับ

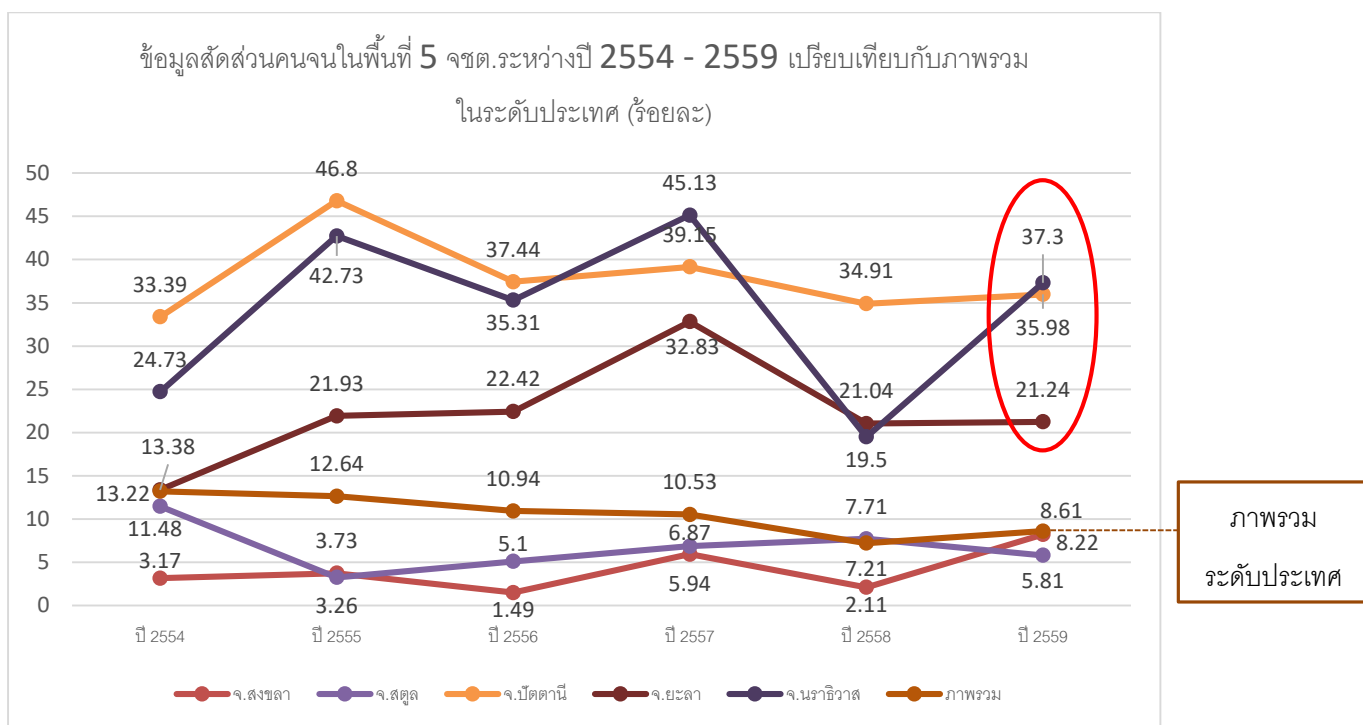
3.2 สถานการณ์ทางสังคมเชิงประเด็น

3.2.1 สถานการณ์ปัญหาความยากจน

ปัญหาความยากจนเป็นสถานการณ์ที่สำคัญในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ความยากจนมีความเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ ทั้งความยากจนเนื่องจากรายได้ไม่เพียงพอต่อภาระค่าใช้จ่ายในครัวเรือน มีหนี้สินทั้งในและนอกระบบ มีอาชีพที่ไม่มั่นคงและมีรายได้ไม่แน่นอน ประกอบกับหลายครอบครัวมีสมาชิกจำนวนมากเนื่องจากไม่นิยมคุมกำเนิด ทำให้รายได้ที่มีอยู่อย่างจำกัดไม่เพียงพอต่อค่าใช้จ่ายมากขึ้น ความยากจนและรายได้ที่ไม่เพียงพอส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะเด็กและผู้สูงอายุที่ยังต้องพึ่งพาความช่วยเหลือจากผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานในครอบครัว ทำให้เกิดภาวะการพึ่งพิง โดยเด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนต้องประสบกับปัญหาทั้งในด้านของภาวะทุพโภชนาการ การขาดโอกาสทางการศึกษา การประกอบอาชีพก่อนวัยอันควรโดยขาดทักษะและพื้นฐานความรู้ที่เพียงพอ วัยแรงงานส่วนใหญ่จบการศึกษาในระดับไม่สูงเท่าที่ควร และประกอบอาชีพโดยมีทักษะที่ไม่เพียงพอเช่นกัน รายได้ที่น้อยในขณะที่ค่าใช้จ่ายมีจำนวนมากกว่าทำให้ครอบครัวมีฐานะยากจน และอาจมีหนี้สิน บางคนในครอบครัวอยู่ในภาวะว่างงานเนื่องจากยังหางานทำไม่ได้ และมีบางคนที่ไม่มียาชีพแต่พึ่งพารายได้จากคนอื่นในครอบครัว ซึ่งนับเป็นภาระค่าใช้จ่ายที่ครอบครัวต้องรับผิดชอบ ผู้สูงอายุในครอบครัวเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ประสบปัญหาจากสถานการณ์ความยากจนเช่นกัน เช่น ปัญหาด้านสุขภาพ เนื่องจากไม่ได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง การต้องรับภาระในการเลี้ยงดูหลานในขณะที่มีเพียงรายได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ การถูกทอดทิ้งให้อยู่ตามลำพังเนื่องจากบุตรหลานไปทำงานต่างถิ่น รายได้ที่ได้รับมีไม่เพียงพอ และในกรณีของผู้สูงอายุ รวมถึงคนพิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้จำเป็นต้องอาศัยผู้ดูแล ทำให้ผู้ดูแลไม่สามารถประกอบอาชีพเพื่อหารายได้มารองรับค่าใช้จ่ายในครัวเรือนได้ ครัวเรือนจึงต้องประสบกับปัญหาความยากจนมากขึ้น

นอกจากนี้ความยากจนยังเกี่ยวข้องกับภาวะทางเศรษฐกิจ เนื่องจากในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตที่สำคัญคือยางพารา เมื่อยางพารามีราคาตกต่ำจึงส่งผลกระทบต่อรายได้และความเป็นอยู่ของครอบครัวเกษตรกรดังกล่าว และภาวะทางเศรษฐกิจที่ชะลอตัวยังส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการรับจ้าง เนื่องจากมีการจ้างงานลดน้อยลง ปัญหาความยากจนจึงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของประชาชนมากขึ้น

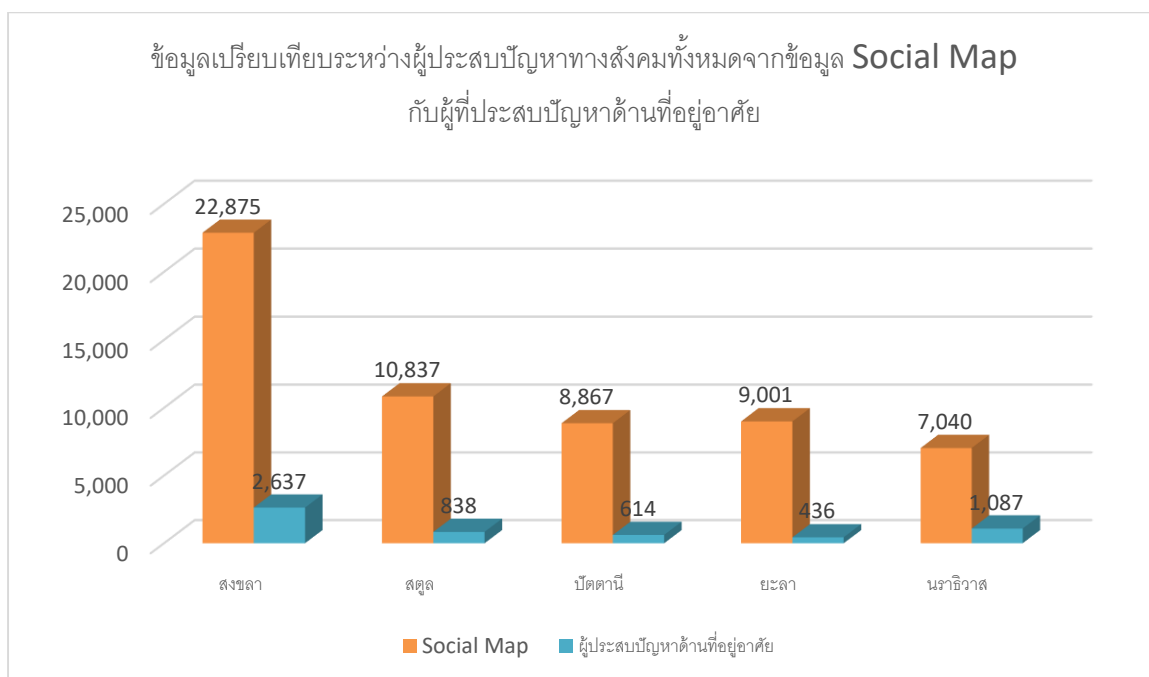
ข้อมูลเกี่ยวกับความยากจนที่จัดเก็บโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติแสดงให้เห็นถึงปัญหาความยากจนในพื้นที่ เช่น ข้อมูลจำนวนคนจนและสัดส่วนคนจนในพื้นที่ ซึ่งพบว่าสถิติที่เพิ่มสูงขึ้นจากปี พ.ศ.2558 ถึงปี พ.ศ.2559 โดยเฉพาะในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีสถิติข้อมูลสูงกว่าจังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูลอย่างเห็นได้ชัด ในส่วนของจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และยะลา มีสัดส่วนของคนจนในพื้นที่ร้อยละ 37.30, 35.98 และ 21.24 ตามลำดับ ในขณะที่จังหวัดสงขลาและสตูลมีสัดส่วนคนจนร้อยละ 8.22 และ 5.81

กราฟที่ 3.2 แสดงให้เห็นว่าสัดส่วนคนจนในภาพรวมระดับประเทศมีแนวโน้มไปในทิศทางที่ลดลงเล็กน้อยในแต่ละปี และเพิ่มขึ้นในอัตราที่ไม่มากนักในปี พ.ศ.2559 จังหวัดสงขลาและสตูลมีทิศทางของการเพิ่มขึ้น/ลดลงของสัดส่วนคนจนที่ไม่ชัดเจน แต่จะเห็นได้ว่ามีอัตราที่ไม่สูงกว่าภาพรวมระดับประเทศ ในขณะที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ คือ จังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส มีสัดส่วนของคนจนค่อนข้างสูงมาก แม้ว่าแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงแต่ละปีจะมีทิศทางที่ไม่ชัดเจน แต่จะเห็นได้ว่า สัดส่วนของคนจนมีค่าสูงกว่าภาพรวมในระดับประเทศทุกปี นอกจากนี้จากการจัดอันดับของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี พ.ศ.2559 พบว่า 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้มีสัดส่วนคนจนติดอยู่ใน 20 อันดับจังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนสูงที่สุด

3.2.2 สถานการณ์ปัญหาด้านสภาพที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/ไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย

ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนจำนวนมากไม่น้อยในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยพบว่ามีประชาชนที่ประสบปัญหาเนื่องจากที่อยู่อาศัยไม่มั่นคงและมีสภาพไม่คงทนถาวร ต่ำกว่าเกณฑ์ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน ทั้งในลักษณะของบ้านที่ก่อสร้างด้วยวัสดุที่ไม่มั่นคง/ไม่มีคุณภาพ สภาพบ้านทรุดโทรม ไม่ได้ปรับปรุงซ่อมแซม และครอบครัวขยายที่มีความจำเป็นที่ต้องก่อสร้างที่อยู่อาศัยใหม่ แต่ไม่สามารถดำเนินการได้เนื่องจากมีรายได้ไม่เพียงพอ รวมทั้งยังมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เหมาะสมในชุมชน นอกจากนี้ชุมชนจำนวนมากยังประสบปัญหาขาดที่อยู่อาศัยเนื่องจากสาเหตุต่างๆ เช่น การประกาศเขตป่าทับที่อยู่อาศัย ทำให้คนที่มีฐานะยากจนและอาศัยในเขตพื้นที่ป่าต้องอพยพโยกย้ายออกจากพื้นที่ ปัญหาชุมชนแออัดที่ไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย เช่น ชุมชนแออัดริมคลอง ชุมชนที่มีผู้อยู่อาศัยและประกอบอาชีพบริเวณริมฝั่งทะเล ชุมชนที่ต้องอาศัยเช่าพื้นที่วัด ที่ดินราชพัสดุ ที่ดินการรถไฟ ที่ดินสาธารณะ ที่ดินเอกชน เป็นต้น

กลุ่มเป้าหมาย	สงขลา	สตูล	ปัตตานี	ยะลา	นราธิวาส	รวม
Social Map	22,875	10,837	8,867	9,001	7,040	58,620
ปัญหาที่อยู่อาศัย	2,637	838	614	436	1,087	5,612
คิดเป็นร้อยละ	11.53	7.73	6.92	4.84	15.44	9.57

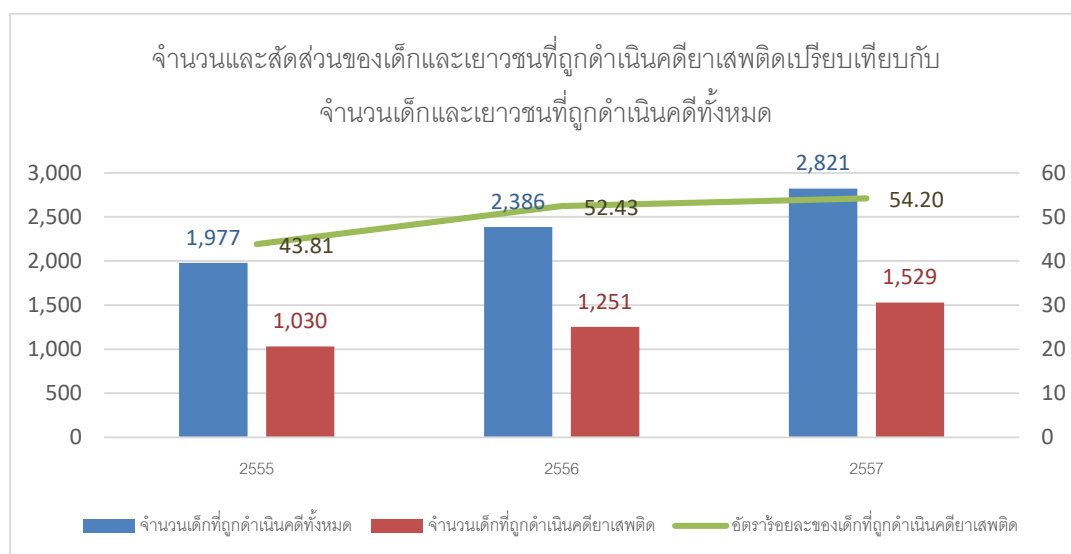
กราฟที่ 3.3 แสดงให้เห็นจำนวนและสัดส่วนของผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยเทียบกับผู้ประสบปัญหาทางสังคมทั้งหมดจากการจัดเก็บข้อมูล Social Map ซึ่งนอกเหนือจากปัญหาด้านความยากจน มีรายได้ไม่เพียงพอ และปัญหาด้านหนี้สินที่เป็นเรื่องของความไม่สมดุลระหว่างรายได้และรายจ่ายที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชนแล้ว ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยเป็นปัญหาที่มีความสำคัญในลำดับต้นๆ ที่ผู้ประสบปัญหาต้องการที่จะได้รับความช่วยเหลือ โดยข้อมูลจากกราฟแสดงให้เห็นว่าจังหวัดที่มีปัญหาด้านที่อยู่อาศัยมากที่สุดคือจังหวัดนราธิวาส ซึ่งมีอัตราร้อยละ 15.44 รองลงมาคือจังหวัดสงขลา และจังหวัดสตูล ที่มีอัตราร้อยละ 11.53 และ 7.73 ตามลำดับ และอัตราในภาพรวมเท่ากับร้อยละ 9.57

ในช่วงที่ผ่านมามีบางหน่วยงานดำเนินการให้ความช่วยเหลือ แต่ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัยมีอยู่เป็นจำนวนมาก และเป็นผู้ที่มีฐานะยากจนไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ด้วยตนเอง โดยเฉพาะครอบครัวที่มีสมาชิกจำนวนมากซึ่งต้องอยู่กันอย่างแออัด เนื่องจากไม่สามารถขยายพื้นที่อยู่อาศัยได้ และบางครอบครัวที่มีเพียงผู้สูงอายุ หรือผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังกับเด็กก็ไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ด้วยตนเองเช่นกัน การมีที่อยู่อาศัยสภาพไม่มั่นคงแข็งแรงและไม่มีการจัดสัดส่วนพื้นที่ใช้สอยที่เหมาะสมส่งผลกระทบต่อที่อยู่อาศัย การใช้ชีวิต สุขภาพอนามัย ภาวะอารมณ์และจิตใจของสมาชิกในครอบครัว ปัญหาด้านที่อยู่อาศัยจึงเป็นปัญหาเร่งด่วนที่ควรได้รับการแก้ไขเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนในพื้นที่

3.2.3 สถานการณ์ปัญหาด้านยาเสพติด

ปัญหายาเสพติดกับเยาวชนรวมถึงวัยแรงงานในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาที่เรื้อรัง และมีความเสี่ยงต่อการดำเนินการแก้ไข เนื่องจากมีหลายปัจจัยที่เอื้อต่อการขยายตัวของสถานการณ์ ไม่ว่าจะเป็นสภาพภูมิประเทศที่ติดต่อกับชายแดนของประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้เอื้อต่อการขนย้ายยาเสพติด การขนส่ง และลำเลียงยาเสพติดจากภาคอื่นๆ เช่น กรุงเทพฯ ภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มายังภาคใต้ชายแดน มีแหล่งมั่วสุมที่เป็นทั้งแหล่งผลิตและที่ชุมนุมของผู้เสพยาเสพติด มีเครือข่ายของยาเสพติดอยู่ในพื้นที่ที่เป็นผู้ชักชวนให้คนในชุมชนเข้าสู่วงจรของยาเสพติด ยาเสพติดที่มีการลักลอบลำเลียงเข้ามาในพื้นที่ ได้แก่ กัญชาแห้ง ยาไอซ์ ยาบ้า เฮโรอีน พืชกระท่อม กลุ่มเป้าหมายสำคัญที่เป็นกลุ่มเสี่ยงต่อสถานการณ์ยาเสพติดคือ เยาวชน ซึ่งเป็นวัยอยากรู้ อยากรลอง และมีแนวโน้มที่ถูกชักจูงได้ง่าย โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนที่ไม่เรียนหนังสือ/ออกเรียนกลางคัน และไม่มีอาชีพ ทำให้มีการใช้เวลาว่างไปกับการมั่วสุมเสพยาเสพติด และอาจถึงขั้นเป็นผู้ลักลอบผลิตและขนส่งยาเสพติด นอกจากกลุ่มเด็กและเยาวชนแล้ว วัยแรงงานยังเป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่เสพยาเสพติด ผลิตและเผยแพร่ รวมทั้งเป็นตัวอย่างของพฤติกรรมไม่ดีที่ทำให้เด็กและเยาวชนลอกเลียนแบบ

ข้อมูลที่บ่งชี้ว่าเยาวชนเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญในสถานการณ์ปัญหายาเสพติดคือ ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9 ปี 2559 (อ้างอิงในรายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2579)) ที่ระบุว่ากลุ่มผู้เข้ารับการรักษาพยาบาลยาเสพติดมากที่สุดคือกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 15 – 24 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.17 ของผู้เข้ารับการรักษาทั้งหมด โดยสาเหตุสำคัญของการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาจากความอยากรู้อยากลอง และการชักชวนจากเพื่อน นอกจากนี้รายงานสถิติคดีประจำปีของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2555 – พ.ศ. 2557 ยังแสดงให้เห็นว่าเด็กและเยาวชนถูกดำเนินคดีด้วยฐานคดียาเสพติดมากที่สุด และเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยมีอัตราเท่ากับร้อยละ 43.81, 52.43 และ 54.20 ของคดีความผิดทั้งหมด

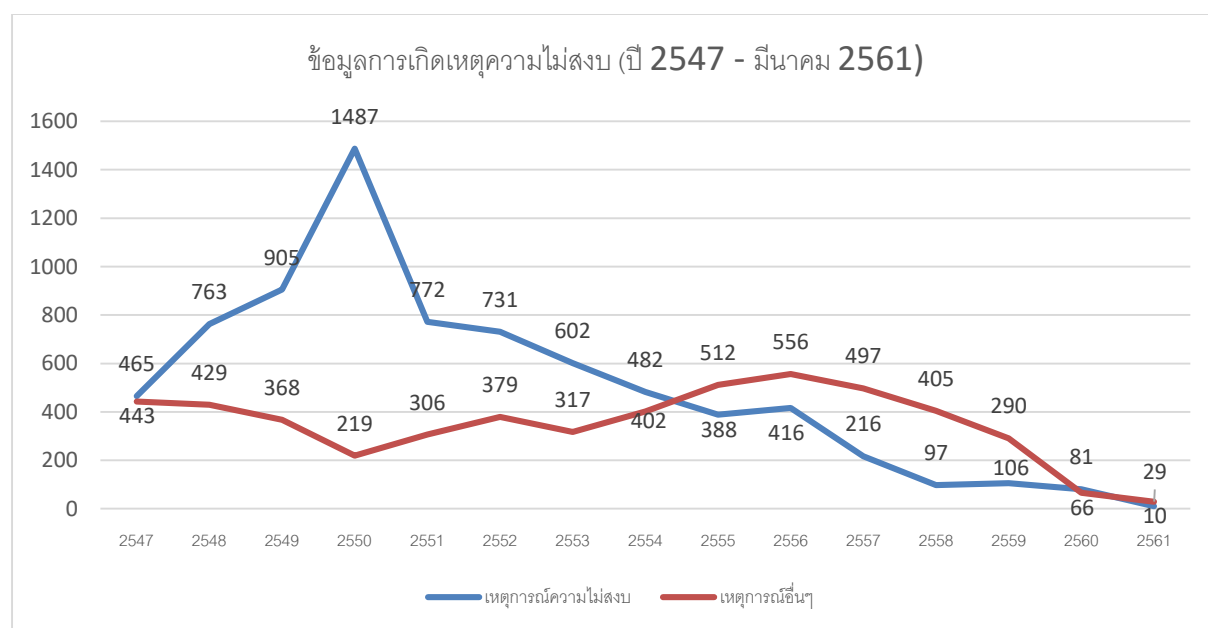

กราฟที่ 3.4 แสดงให้เห็นจำนวนและสัดส่วนของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ถูกดำเนินคดีด้วยฐานคดียาเสพติดเปรียบเทียบกับจำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกดำเนินคดีทั้งหมด ตั้งแต่ปี พ.ศ.2555 – พ.ศ.2557

การเข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ยาเสพติดเป็นไปได้ค่อนข้างยากและมีความเสี่ยง แต่ก็ยังเป็นปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไข เนื่องจากเด็กและเยาวชนที่ควรเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศกลับไปมั่วสุมและพัวพันกับขบวนการยาเสพติดโดยไม่มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบครอบครัว อีกทั้งยังกลายเป็นภาระของสังคม ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการประสานความร่วมมือเพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหา

3.2.4 สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่เดือนมกราคม ปี พ.ศ. 2547 จนกระทั่งถึงปัจจุบันที่ยังคงมีสถานการณ์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสถิติการเกิดสถานการณ์ตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงปัจจุบันแสดงให้เห็นตามกราฟที่ 3.5

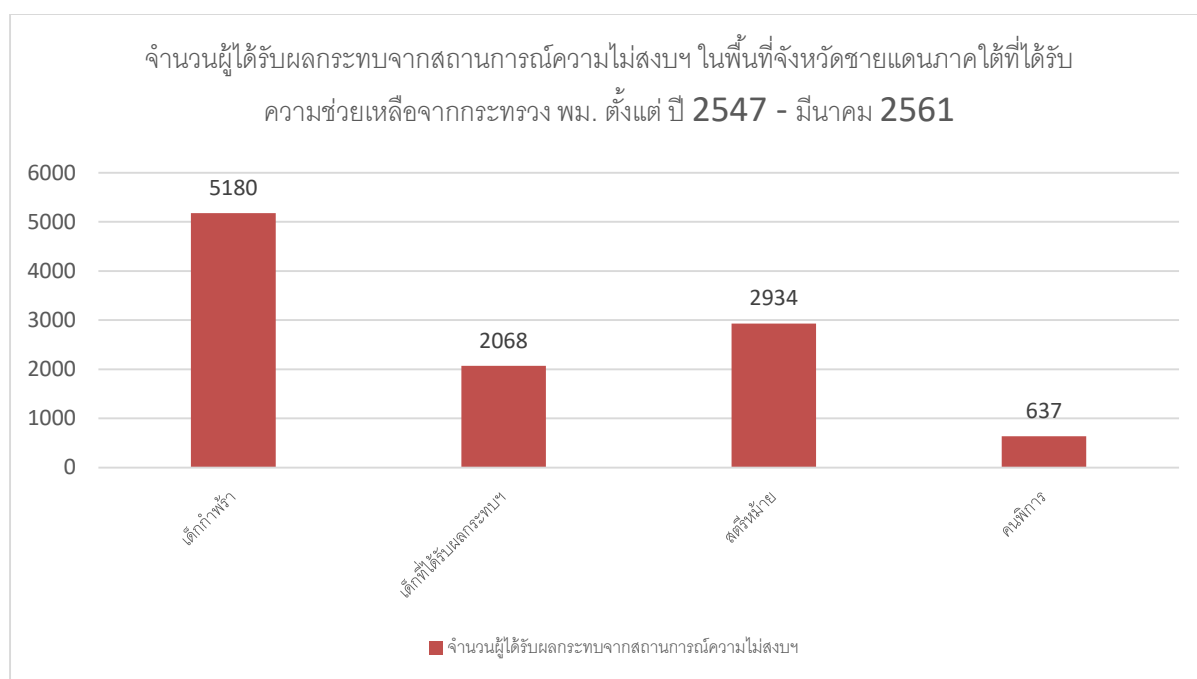

ที่มา : ศูนย์ประสานงานวิชาการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศวชต.)

กราฟที่ 3.5 แสดงข้อมูลการเกิดเหตุการณ์ที่เกิดจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ และเหตุการณ์ความไม่สงบอื่นๆ ซึ่งในส่วนของสถานการณ์ความไม่สงบฯ พบว่า สถานการณ์ความไม่สงบฯ เกิดขึ้นทั้งหมดจำนวน 7,521 ครั้ง โดยสถิติการเกิดสถานการณ์สูงสุดในปี พ.ศ.2550 จำนวน 1,487 ครั้ง หลังจากนั้น มีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่เชื่อว่าสถานการณ์จะสิ้นสุดลง ยังมีการก่อเหตุจนถึงปัจจุบัน และยังคงมีการสูญเสียเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องทั้งชีวิตและทรัพย์สิน มีผู้เสียหายและผู้ได้รับผลกระทบมากมายนับไม่ถ้วน และ มีกลุ่มเป้าหมายทางสังคมที่ได้รับผลกระทบโดยตรงจากสถานการณ์ ทั้งเด็กกำพร้าที่สูญเสียบิดา และ/หรือ มารดา

เด็กที่ได้รับผลกระทบกรณีพ่อแม่บาดเจ็บ/พิการ สตรีหม้ายที่ต้องสูญเสียสามี และคนพิการที่ต้องสูญเสียความสามารถในการช่วยเหลือตนเอง ความสามารถในการทำงานช่วยเหลือครอบครัว และ กลักลับกลายเป็นครอบครัวที่ต้องให้การดูแลคนพิการจากสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งนับเป็นความสูญเสียอย่างมากมายมหาศาลที่ยากจะหาสิ่งใดมาทดแทน การช่วยเหลือเยียวยาจึงต้องดำเนินการทั้งในเรื่องของร่างกายและจิตใจ เพื่อให้ผู้ได้รับผลกระทบฯ กลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติ ในการช่วยเหลือเยียวยามีหลายหน่วยงานที่เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วม เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชน

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นหนึ่งในหน่วยงานที่เข้ามามีส่วนร่วมในการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฯ โดยบทบาทของหน่วยเคลื่อนที่เยี่ยมยาทั้ง 5 จังหวัดที่ทำหน้าที่เยี่ยมยาทั้งในส่วนองเงินสงเคราะห์ และการเยี่ยมเยียนเพื่อเยียวยาด้้นจิตใจ ผลของการช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฯ แสดงให้เห็นตามกราฟที่ 3.6

ข้อมูลจากกราฟที่ 3.6 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ มากที่สุดคือ เด็กกำพร้าซึ่งต้องสูญเสียบิดา/มารดา หรือทั้งบิดาและมารดา รองลงมาคือสตรีหม้าย และอันดับสามคือเด็กที่ได้รับผลกระทบในกรณีพ่อแม่บาดเจ็บ/พิการ ผลจากสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ทำให้วิถีชีวิตของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวต้องเปลี่ยนแปลงไป และเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นภายใต้ข้อจำกัดในชีวิตที่มากขึ้น

แม้ว่าเหตุการณ์ความไม่สงบฯ จะมีแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่ก็ไม่มีสัญญาณใดที่จะบ่งบอกได้อย่างชัดเจนว่าเหตุการณ์จะสิ้นสุดลงเมื่อใด ประชาชนในพื้นที่ต้องอาศัยอยู่อย่างกังวลและหวาดหวั่นภายใต้สถานการณ์ที่ไม่อาจคาดเดาได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงยังจำเป็นต้องทำหน้าที่ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบฯ อย่างสุดความสามารถ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีและความเป็นอยู่อย่างปกติสุขในสังคม

บทที่ 4 บทสรุปและข้อเสนอแนะ

4.1 สรุปสถานการณ์ที่สำคัญของกลุ่มจังหวัด

4.1.1 สถานการณ์ปัญหาความยากจน

สถานการณ์ความยากจนเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญที่สุดในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีข้อมูลที่บ่งชี้ทั้งในส่วนของ Social Map ที่จัดเก็บโดยกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จากประชากรผู้ประสบปัญหาทางสังคมจำนวน 58,718 คน พบผู้ประสบปัญหาความยากจน 36,782 คน คิดเป็นร้อยละ 62.75 ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติที่ระบุข้อมูลสัดส่วนคนจน พบว่าในปี พ.ศ.2559 พื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ติดอันดับ 1 ใน 10 ของจังหวัดที่มีสัดส่วนคนจนสูงที่สุด โดยจังหวัดนราธิวาสอยู่ในอันดับ 2 มีสัดส่วนคนจนร้อยละ 37.30 จังหวัดปัตตานีอยู่ในอันดับ 3 มีสัดส่วนคนจนร้อยละ 35.98 และจังหวัดยะลาอยู่ในอันดับ 10 มีสัดส่วนคนจนร้อยละ 21.24 จากข้อมูลดังกล่าวแสดงถึงปัญหาความยากจนที่เป็นปัญหาเร่งด่วนที่ต้องเร่งดำเนินการแก้ไขเพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น

ปัญหาความยากจนมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับปัจจัยหลายประการ ทั้งภาวะทางเศรษฐกิจที่ตกต่ำ ในส่วนของภาคการเกษตรซึ่งเป็นอาชีพหลักของคนในพื้นที่ การมีอาชีพที่ไม่มั่นคงและมีรายได้ไม่แน่นอน ประกอบกับการมีสมาชิกในครอบครัวจำนวนมาก รายได้จึงไม่เพียงพอ มีหนี้สินและไม่มีเงินออม เด็กในครอบครัวได้รับโอกาสทางการศึกษาที่ไม่เพียงพอและมีภาวะทุพโภชนาการค่อนข้างต่ำ มีผู้ว่างงานและผู้ไม่มีอาชีพที่ต้องพึ่งพารายได้จากครอบครัว ผู้สูงอายุฐานะยากจนที่มีเพียงรายได้จากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและอาจต้องรับภาระในการเลี้ยงดูหลาน ปัญหาความยากจนนับเป็นสถานการณ์สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อทุกกลุ่มเป้าหมายและจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขโดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้การช่วยเหลือเป็นไปอย่างสอดคล้องและครอบคลุมประเด็นปัญหา

4.1.2 สถานการณ์ปัญหาด้านสภาพที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง/ไม่เหมาะสมต่อการพักอาศัย

สถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัยเป็นปัญหาสำคัญในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยพบทั้งสภาพปัญหาที่อยู่อาศัยไม่มั่นคง มีลักษณะทรุดโทรม ผุพัง วัสดุที่ใช้ไม่คงทนแข็งแรง อยู่กันอย่างแออัดในบริเวณพื้นที่อันจำกัด บางครอบครัวอาศัยอยู่ในพื้นที่สาธารณะ เช่น ที่ดินรกร้าง ที่ดินราชพัสดุ หลายครอบครัวมีสมาชิกจำนวนมากอาศัยอยู่ร่วมกันโดยไม่สามารถขยายหรือปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยได้เนื่องจากมีฐานะยากจน สภาพแวดล้อมในบางพื้นที่ไม่เหมาะสมต่อการอยู่อาศัย และสมาชิกในครอบครัวมีความเป็นอยู่อย่างไม่ถูกสุขลักษณะ เป็นต้น

ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งที่ผ่านมาก็ได้มีหน่วยงานดำเนินการสำรวจและให้ความช่วยเหลือ เช่น พมจ. และหน่วยงานของ พม.ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ แต่อย่างไรก็ตามยังคงต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่องและเป็นลักษณะการทำงานแบบบูรณาการเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาอย่างทั่วถึง เข้าถึง และครอบคลุมทุกพื้นที่ เนื่องจากยังมีครัวเรือนอีกจำนวนมากที่ต้องการความช่วยเหลือในการแก้ไขและปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัย

4.1.3 สถานการณ์ปัญหาด้านยาเสพติด

สถานการณ์ด้านยาเสพติดเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน ภาพลักษณ์และความมั่นคงของประเทศ จังหวัดชายแดนภาคใต้ประสบปัญหาด้านยาเสพติดอย่างต่อเนื่องยาวนานเนื่องจากลักษณะของภูมิภาคที่เอื้ออำนวย โดยมีอาณาเขตติดต่อกับชายแดนของประเทศมาเลเซียและมีพื้นที่ติดกับบริเวณชายฝั่งทะเล ทำให้สะดวกต่อการขนย้ายและแพร่ระบาดของยาเสพติด นอกจากนี้ยังมีแหล่งผลิตและแหล่งมั่วสุมที่ทำให้เกิดการกระจายตัวของปัญหายาเสพติดมากขึ้น กลุ่มเสี่ยงที่เป็นผู้ประสบปัญหาจากสถานการณ์ด้านยาเสพติดมากที่สุดคือกลุ่มเยาวชน รองลงมาคือวัยแรงงาน ข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9 ปี 2559 ระบุว่ากลุ่มผู้เข้ารับการบำบัดรักษายาเสพติดมากที่สุดคือกลุ่มเด็กและเยาวชนอายุระหว่าง 15 – 24 ปี โดยสาเหตุสำคัญของการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมาจากความอยากรู้อยากลอง และการชักชวนจากเพื่อน นอกจากนี้ข้อมูลจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนปี 2557 ยังระบุถึงข้อมูลเยาวชนที่เข้าสู่สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มาจากคดียาเสพติดเป็นส่วนใหญ่

ปัญหายาเสพติดเป็นภัยสังคมที่ต้องอาศัยความร่วมมือของหลายหน่วยงานในการควบคุม ป้องกัน และแก้ไขสถานการณ์ แม้ว่าจะจะเป็นปัญหาที่มีความเสี่ยงและยากต่อการแก้ไข ทั้งนี้เพื่อเป็นการป้องกันและส่งเสริมให้เยาวชนดำเนินชีวิตไปในทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสม มีความรับผิดชอบ และไม่เป็นการของครอบครัวยุคและสังคม

4.1.4 สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้

สถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เริ่มต้นขึ้นตั้งแต่เดือนมกราคม ปี พ.ศ.2547 จนกระทั่งถึงปัจจุบัน โดยสถิติการเกิดสถานการณ์สูงสุดในปี พ.ศ.2550 หลังจากนั้นแนวโน้มที่ลดลงอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตามยังไม่มีสัญญาณใดที่บ่งบอกได้ว่าสถานการณ์ความไม่สงบจะสิ้นสุดลงเมื่อใด และยังคงมีผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฯ เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งเด็กกำพร้า เด็กที่ได้รับผลกระทบเนื่องจากพ่อแม่บาดเจ็บ/พิการ สตรีหม้าย และคนพิการ ซึ่งต้องได้รับการช่วยเหลือเยียวยาทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ เพื่อให้สามารถกลับมาใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นปกติ

สถานการณ์ความไม่สงบฯ มีความเกี่ยวข้องกับความมั่นคงและคุณภาพชีวิตของประชาชน ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือแบบบูรณาการจากหลายหน่วยงาน รวมทั้งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีความเกี่ยวข้องในด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยได้มีการจัดตั้งหน่วยเคลื่อนที่เยี่ยมยาทั้ง 5 จังหวัดที่ทำหน้าที่เยี่ยมยาทั้งในส่วนของเงินสงเคราะห์ และการเยี่ยมเยียนเพื่อเยี่ยมยาด้านจิตใจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการช่วยเหลือและเสริมพลังความเข้มแข็ง อย่างไรก็ตามทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังจำเป็นต้องทำหน้าที่ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบฯ อย่างต่อเนื่อง トラบใดที่สถานการณ์ยังคงไม่สิ้นสุด

4.2 ข้อเสนอแนะในการป้องกันแก้ไขปัญา

4.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) การส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครองตระหนักถึงความสำคัญของการศึกษา เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนมีทักษะความรู้ ความสามารถ และมีความพร้อมในการทำงานเพื่อสร้างรายได้ให้ครอบครัว
- 2) การส่งเสริมกิจกรรมที่สร้างสรรค์ให้กับเด็กและเยาวชน เปิดโอกาสการเรียนรู้การทำงานในสาขาอาชีพต่างๆ ที่น่าสนใจ สร้างแรงบันดาลใจในการทำงาน ส่งเสริมอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
- 3) การส่งเสริมให้คนในชุมชนมีอาชีพเสริมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับทรัพยากรที่มีในท้องถิ่น และอาจส่งเสริมการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชน
- 4) การส่งเสริมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการปรับปรุง ซ่อม/สร้างบ้านให้คนที่มีปัญหาด้านที่อยู่อาศัยในชุมชน
- 5) การจัดสรรที่พักชั่วคราวสำหรับผู้มีปัญหาด้านที่อยู่อาศัยได้พักพิง ไม่ว่าจะเป็นบ้านที่มีสภาพทรุดโทรม ผู้พัก อยู่ระหว่างการซ่อม/สร้าง/ปรับปรุง หรือบ้านที่มีสมาชิกจำนวนมากและอยู่กันอย่างแออัด ต้องการขยาย
- 6) ครอบครัวร่วมเฝ้าระวังและปลูกฝังจิตสำนึกในการประพฤติตนเป็นคนดี มีความรับผิดชอบ มีความตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด และเป็นตัวอย่างที่ดีให้เด็กปฏิบัติตาม เพื่อเป็นการป้องกันความเสี่ยงในการที่เด็กและเยาวชนจะประพฤติตนไปในทางที่ไม่ถูกต้อง
- 7) มีการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างชุมชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหา ในกรณีที่มีสถานการณ์ที่ไม่ปกติเกิดขึ้นในพื้นที่ เช่น การลักลอบขนส่งยาเสพติด สถานการณ์ที่อาจเป็นการก่อเหตุความไม่สงบฯ
- 8) ชุมชนมีส่วนร่วมในการให้ความช่วยเหลือเยี่ยมยาผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบฯ ทั้งในด้านของชีวิตความเป็นอยู่ และการเยี่ยมยาด้านจิตใจ

4.2.2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

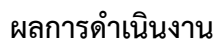
- 1) ควรมีนโยบายในการให้ทุนการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อขยายโอกาสให้กับเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพ และใช้เวลาว่างในทางที่สร้างสรรค์
- 2) มีการกำหนดหลักสูตรการศึกษาเพื่อผลิตแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน
- 3) ควรมีการสร้างงาน สร้างอาชีพรองรับแรงงานทุกระดับ
- 4) มีการพัฒนาศักยภาพและส่งเสริมทักษะในการประกอบอาชีพให้กับประชาชน
- 5) มีการสร้าง/ติดต่อประสานงานกับแหล่งกระจายสินค้า/ตลาดรองรับผลิตภัณฑ์จากชุมชนท้องถิ่น
- 6) มีนโยบายในการช่วยเหลือประชาชนด้านที่อยู่อาศัย ทั้งซ่อม/สร้าง/ขยาย หรือจัดสรรพื้นที่สำหรับการอยู่อาศัยให้กับประชาชนที่อาศัยในที่ดินสาธารณะ/ประชาชนที่ไม่มีที่อยู่อาศัย
- 7) มีนโยบายในการควบคุม ป้องกัน ปราบปราม และกำหนดบทลงโทษตามกฎหมายสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับคดียาเสพติด รวมทั้งมีการบังคับใช้อย่างจริงจังและเข้มงวด
- 8) มีการกำกับ ควบคุมในบริเวณที่เป็นจุดเสี่ยงของการลักลอบขนย้าย/เป็นแหล่งผลิต/แหล่งมั่วสุมยาเสพติด มีการตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีเจ้าหน้าที่คอยกำกับดูแลและควบคุมสถานการณ์
- 9) มีนโยบายในการป้องกันและปราบปรามในกรณีการเกิดเหตุการณ์ไม่สงบฯ โดยมีเจ้าหน้าที่ประจำอยู่ในพื้นที่ มีการประสานงานกับผู้นำท้องที่/ท้องถิ่น มีการตรวจตราและกำกับดูแลอย่างเข้มงวด มีการกำหนดบทลงโทษผู้กระทำความผิดอย่างชัดเจน
- 10) มีนโยบายในการให้ความช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฯ ให้ครอบคลุมและทั่วถึงกลุ่มเป้าหมายในลักษณะของการบูรณาการความร่วมมือจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจนกระทั่งผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ฯ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างเข้มแข็ง และอยู่ร่วมกับคนอื่น ๆ ในสังคมได้อย่างปกติสุข

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. 2560. สถิติประชากรและบ้าน-จำนวนประชากรแยกรายอายุ. ค้นวันที่ 12 มกราคม 2561 จาก http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age.php
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. 2555. รายงานสถิติคดีประจำปี 2555. ค้นวันที่ 20 มีนาคม 2561 จาก <http://www.djop.go.th/images/djopimage/stat2555.pdf>
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. 2556. รายงานสถิติคดีประจำปี 2556. ค้นวันที่ 20 มีนาคม 2561 จาก <http://www.djop.go.th/images/djopimage/stat2556.pdf>
- กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. 2557. รายงานสถิติคดีประจำปี 2557. ค้นวันที่ 20 มีนาคม 2561 จาก <http://www.djop.go.th/images/djopimage/yaer2557.pdf>
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. 2560. ข้อมูลจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แยกรายจังหวัด. ค้นวันที่ 12 มกราคม 2561 จาก <http://www.dla.go.th/work/abt/>
- กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. 2561. ข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคม (Social Map). สรุปและประมวลผลโดยศูนย์ข้อมูลข่าวสาร สป.พม.
- มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. 2560. รายงานฉบับสมบูรณ์โครงการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ชายแดนระยะ 20 ปี (พ.ศ.2560 – พ.ศ.2579). สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12. 2561. ข้อมูลการช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้. รายงานผลการดำเนินงานโครงการหน่วยเคลื่อนที่การเยียวยา 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประจำเดือนมีนาคม 2561.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. 2561. ภาพทางเศรษฐกิจของประชากรในพื้นที่. ค้นวันที่ 20 มีนาคม 2561 จาก http://doa.go.th/pibai/pibai/n16/v_10-nov/rai.html.
- สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุข. 2561. อัตราการเกิด และอัตราการตายต่อประชากร 1,000 คน พ.ศ. 2557 – พ.ศ.2559 . ค้นวันที่ 3 มีนาคม 2561 จาก https://hr.moph.go.th/site/hr_moph/.

ภาคผนวก

- 1) ทีมที่ 1 รับผิดชอบ 5 ตำบล 51 หมู่บ้าน 5,759 คน ดำเนินการจัดเก็บได้ 477 ครั้วเรื้อน ผู้ประสบปัญหาทางสังคม 773 คน คิดเป็นร้อยละ 13.42
- 2) ทีมที่ 2 รับผิดชอบ 5 ตำบล 41 หมู่บ้าน 5,041 ราย ดำเนินการจัดเก็บได้ 386 ครั้วเรื้อน ผู้ประสบปัญหาทางสังคม 1,329 คน คิดเป็นร้อยละ 26.36
- 3) ทีมที่ 3 รับผิดชอบ 4 ตำบล 48 หมู่บ้าน 5,295 ราย ดำเนินการจัดเก็บได้ 1,073 ครั้วเรื้อน ผู้ประสบปัญหาทางสังคม 2,374 คน คิดเป็นร้อยละ 44.83
- 4) ทีมที่ 4 รับผิดชอบ 5 ตำบล 42 หมู่บ้าน 5,464 ราย ดำเนินการจัดเก็บได้ 404 ครั้วเรื้อน ผู้ประสบปัญหาทางสังคม 1,090 คน คิดเป็นร้อยละ 19.95
- 5) ทีมที่ 5 รับผิดชอบ 5 ตำบล 49 หมู่บ้าน 5,188 ราย ดำเนินการจัดเก็บได้ 596 ครั้วเรื้อน ผู้ประสบปัญหาทางสังคม 1,451 คน คิดเป็นร้อยละ 27.97

1. ตัวแบบ google form แบบรายงานต่าง ๆ

- 1) การบันทึกข้อมูลแต่ละหน้าของแบบฟอร์มออนไลน์ไม่สามารถที่จะบันทึกทีละหน้า หรือรายบุคคลได้ ต้องบันทึกข้อมูลของบุคคลในครอบครัวให้ครบทุกคนก่อนจึงจะสามารถบันทึกข้อมูลได้ ซึ่งในบางครั้งประสบปัญหาเรื่องการเชื่อมต่อของระบบอินเทอร์เน็ตที่มีความขัดข้อง ทำให้ต้องบันทึกข้อมูลใหม่ตั้งแต่เริ่มต้น
- 2) แบบบันทึกข้อมูลออนไลน์ในส่วนของเลขบัตรประจำตัวประชาชนควรกำหนดช่องข้อมูลเป็น 13 หลักให้ชัดเจนเพื่อไม่ให้เกิดการบันทึกตัวเลขเกินหรือตกหล่น
- 3) แบบบันทึกข้อมูลออนไลน์หากในกรณีที่ผู้ประสบปัญหาเป็นหัวหน้าครัวเรือนและต้องบันทึกข้อมูลในฟอร์มหน้าถัดไปควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนของชื่อและเลขบัตรประชาชนโดยไม่จำเป็นต้องบันทึกข้อมูลซ้ำอีก เพื่อที่จะได้ลดระยะเวลาในการบันทึกข้อมูล

- 4) แบบรายงานผู้ประสบปัญหาทางสังคมในส่วนของประเด็นปัญหาที่มีความปะปนกันระหว่างประเด็นของแต่ละกลุ่มเป้าหมาย อาจทำให้เกิดความสับสนต่อผู้ที่จัดเก็บข้อมูล
- 5) แบบบันทึกข้อมูลในส่วนของ วันเดือนปีเกิด กรณีบางรายไม่มีวันเกิด เดือนเกิด ควรมีตัวเลือกระบุ ว่าไม่มีวันเกิด เดือนเกิด ทั้งนี้การแก้ปัญหาโดยให้ใส่วันที่ 1 เดือนมกราคม หากมีการติดตามข้อมูลในภายหลังอาจไม่สามารถตรวจสอบข้อมูลที่แท้จริงได้
- 6) แบบบันทึกข้อมูลมีการระบุอย่างชัดเจนว่าเป็นของจังหวัดสงขลา การบันทึกข้อมูลเข้าระบบในส่วนของที่อยู่อาศัยที่เป็นจังหวัดควรกำหนดไว้ว่าเป็นจังหวัดสงขลาโดยตรง เพื่อลดระยะเวลาในการบันทึกข้อมูล

2. การลงจัดเก็บข้อมูล

- 1) ประชุมทีมงานเพื่อชี้แจงซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูลตามแบบฟอร์ม และกำหนดแผนงานในการลงพื้นที่ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 2) ตัวแทนทีมงานเข้าพบนายอำเภอ เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการจัดเก็บข้อมูล Social Map
- 3) นายอำเภอได้เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12 เข้าร่วมในเวทีการประชุมของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในพื้นที่ของอำเภอจะนะ เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจในกระบวนการของการขับเคลื่อนระบบแผนที่ทางสังคม Social Map
- 4) เข้าร่วมประชุมประจำเดือนของบัณฑิตอาสาพัฒนามาตุภูมิในพื้นที่อำเภอนาทวีโดยมีปลัดอาวุโสเป็นประธาน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ในการลงพื้นที่และขอความร่วมมือให้ช่วยคัดกรองข้อมูลเบื้องต้นและพิจารณาคัดเลือกผู้ประสบปัญหาทางสังคม
- 5) เข้าร่วมประชุมการชี้แจงการเก็บข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมของสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสงขลาโดยมีประธานอพม.ระดับตำบลทั้งจังหวัดเข้าร่วมประชุม ในที่ประชุมได้แนะนำการโหลดแอปพลิเคชันกำหนดพิกัดบนมือถือให้กับอพม.ที่มีความพร้อม
- 6) กำหนดแผนปฏิบัติการในการดำเนินงานและประสานงานกับท้องถิ่น โดยเข้าร่วมประชุม กับ สมาชิก อบต. /ผู้นำชุมชน/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/อพม. และ อสม. ในแต่ละตำบล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ กระบวนการในการลงพื้นที่และการคัดกรองข้อมูลเบื้องต้นให้ได้กลุ่มเป้าหมายที่กระทรวง พม. ต้องการพร้อมทั้งขอความร่วมมือในประเด็นต่างๆ ดังนี้

- (1) ให้ผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องร่วมกันคัดกรองข้อมูลเบื้องต้นให้ได้กลุ่มเป้าหมายทางสังคมที่ประสบปัญหา/ภาวะความยากลำบากที่สมควรได้รับความช่วยเหลือ รวมทั้งบางกลุ่มที่อาจเข้าไม่ถึงระบบสวัสดิการ เช่น คนเร่ร่อน กำพร้า ครอบครัวยากจน บิดา มารดาหย่าร้าง บุคคลไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ คนที่ต้องดูแลบุคคลในครอบครัว เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูไม่เหมาะสม คนพิการ/ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ ฯลฯ
- (2) การกำหนดแผนการทำงาน โดยนัดหมายวัน เวลา ในการลงพื้นที่กับผู้นำท้องที่ ท้องถิ่น รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องให้มีความชัดเจน

- 7) การลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูลของทีมงาน จำแนกออกเป็น 2 ลักษณะคือ
 - (1) การรวมกลุ่มเป้าหมาย และสัมภาษณ์ พร้อมลงเยี่ยมบ้าน เพื่อสำรวจสิ่งแวดล้อมความเป็นอยู่ ปัญหาในการครองชีพ พร้อมความประสงค์ที่จะได้รับความช่วยเหลือ
 - (2) การจัดแบ่งทีมเจ้าหน้าที่เพื่อติดตามไปยังที่อยู่อาศัยของกลุ่มเป้าหมายโดยตรงจากการนำทางของผู้นำ/แกนนำ/บัณฑิตอาสา เพื่อที่จะได้รับทราบถึงสภาพความเป็นอยู่ รับรู้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับผู้ที่อาจเข้าไม่ถึงสิทธิ์ด้วยข้อจำกัดบางประการ เช่น เป็นผู้ป่วยติดเตียง ผู้พิการ หรือผู้สูงอายุที่ไม่สามารถเดินทางมาลงทะเบียนเพื่อขอรับสิทธิ์ได้ พร้อมสำรวจถึงสภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
- 8) การกำหนดพิกัดที่อยู่อาศัย (GPS) เพื่อบันทึกในแผนที่ทางสังคม ซึ่งสามารถที่จะบ่งชี้ได้ว่ากลุ่มเป้าหมายโดยอยู่ ณ บริเวณใด และพื้นที่ใดมีกลุ่มเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ตลอดจนเป็นกลุ่มเป้าหมายประเภทใดมากที่สุด
- 9) จัดส่งรายงานจำนวนครัวเรือนและผู้ประสบปัญหาทางสังคมให้กับผู้รวบรวมข้อมูลของสำนักงานฯ เพื่อรายงาน พมจ.แบบรายวัน
- 10) การบันทึกข้อมูลเข้าสู่ระบบในรูปแบบ Online เพื่อที่จะได้ทราบถึงความก้าวหน้าของการดำเนินงาน และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล
- 11) การปรับปรุงแก้ไขข้อมูลในส่วนที่ผิดพลาดให้มีความถูกต้องและพร้อมสำหรับการนำข้อมูลลงสู่การจัดทำ Social Map หรือกำหนดพิกัดของกลุ่มเป้าหมายในแผนที่ทางสังคม
- 12) การสรุปรายชื่อของผู้ประสบปัญหาทางสังคมในแต่ละพื้นที่ และให้ผู้นำท้องที่/ท้องถิ่น/แกนนำรับรองความถูกต้องของข้อมูล

3. ปัญหาอุปสรรค

- 1) มีผู้นำบางส่วนที่อาจจะไม่เข้าใจในวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บข้อมูล และจำเป็นต้องใช้เวลาในการอธิบายเพิ่มเติม ชี้แจงวัตถุประสงค์และเป้าหมายจนกระทั่งผู้นำมีความเข้าใจที่กระจ่างชัด และให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน
- 2) ในพื้นที่บางจุดทีมงานไม่สามารถเข้าถึงได้เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ไม่ปลอดภัย เช่น เป็นแหล่งมั่วสุมของวัยรุ่นที่ผลิตและเสพยาเสพติด พื้นที่ที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดสถานการณ์ความไม่สงบฯ
- 3) กลุ่มเป้าหมายที่ผ่านการคัดกรองจากผู้นำบางส่วนไปทำงานนอกพื้นที่ ไม่อยู่บ้าน ทำให้ไม่สามารถที่จะสำรวจข้อมูลจากกลุ่มเป้าหมายดังกล่าวได้
- 4) การประสานงานกับผู้นำชุมชนในการลงพื้นที่ มีข้อขัดข้องและไม่เป็นไปตามเป้าหมายในบางครั้งเนื่องจากผู้นำมีหลายบทบาทหน้าที่และมีช่วงที่ติดภารกิจเร่งด่วน
- 5) บริบทของพื้นที่เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้การทำงานล่าช้าและไม่เป็นไปตามเป้าหมายเท่าที่ควรเนื่องจากในพื้นที่ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพกรีดยาง ทำให้ไม่มีเวลาร่วมในช่วงเช้า ทีมงาน

สามารถเข้าไปจัดเก็บข้อมูลได้ในช่วงสาย จึงต้องมีการจัดการและบริหารเวลาอย่างเร่งด่วน หรืออาจต้องอยู่ในพื้นที่จนกระทั่งถึงเย็นหรือเกือบค่ำ และบางพื้นที่เป็นพื้นที่เสี่ยงอันตราย

- 6) ในการคัดกรองข้อมูลผู้ประสบปัญหาทางสังคมเบื้องต้น บางพื้นที่ผู้นำท้องที่/ท้องถิ่นไม่มั่นใจถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้น เช่น ความไม่เข้าใจ/ไม่พึงพอใจของประชาชนที่ไม่ได้รับการคัดกรอง รวมถึงผลกระทบด้านการเมืองเกี่ยวกับฐานเสียงในการเลือกตั้ง จึงไม่ต้องการที่จะเป็นผู้ตัดสินใจในการคัดกรองข้อมูล ซึ่งเจ้าหน้าที่ต้องให้คำอธิบายเพิ่มเติมว่าการลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บข้อมูล Social Map มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายทางสังคมของกระทรวงฯ และเป็นผู้ประสบปัญหา/มีความยากลำบากในการดำรงชีวิต โดยไม่ได้มีผลกระทบกับสิทธิ์ของผู้ได้รับสิทธิ์แล้ว ทำให้ผู้นำท้องที่/ท้องถิ่นมีความเข้าใจและให้ความร่วมมือมากขึ้น

4. ปัจจัยความสำเร็จ

- 1) การประสานงานและสร้างความเข้าใจกับพื้นที่ ซึ่งในการประสานงานกับผู้นำโดยชี้แจงเพื่อสร้างความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานอย่างถูกต้องและชัดเจนมีส่วนช่วยในการอำนวยความสะดวกต่อการทำงาน ทั้งในส่วนของทางไปยังที่อยู่ของผู้ประสบปัญหา การสร้างความไว้วางใจในการให้ข้อมูลของกลุ่มเป้าหมาย และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างหน่วยงานราชการและประชาชน
- 2) การกำหนดแผนงานในการลงพื้นที่เพื่อจัดเก็บข้อมูล โดยมีการทำความเข้าใจและสรุปอย่างเป็นลำดับขั้นตอน มีการประสานและส่งต่อกันอย่างเป็นระบบระหว่างพื้นที่ และมีการจัดกลุ่มทีมงานเป็นทีมย่อยเพื่อการจัดเก็บข้อมูลที่รวดเร็วยิ่งขึ้น

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 12
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์